

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ:
„JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA, KALENDÁŘ NÁM ve SLUNÍČKU
PŘIPOMÍNÁ“**

Projednáno Pedagogickou radou dne 5. 6. 2018 pod č. j.: 116/2018

Ruší platnost ŠVP pod č. j.: 224/2017

Účinnost a platnost od 1. 9. 2018

Školní vzdělávací program Mateřské školy Sluníčko příspěvkové organizace byl zpracován na základě analýzy podmínek vzdělávacího procesu a evaluační činnosti. Podklady byly připraveny především pedagogy, zahrnuty byly i náměty a návrhy provozních zaměstnanců a rodičů.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je zpracován podle požadavků stanovených v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání a dalších metodických zdrojů.

Platnost Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s názvem „Jaro, léto, podzim, zima, kalendář nám ve Sluníčku připomíná!“ plánujeme na období 3 let, tedy od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2020, průběžně s plánovanými či nutnými aktualizacemi.

Vizí naší mateřské školy je umožnit dětem prožít šťastné a aktivní dětství s vytvořením pohodového a kamarádského prostředí plného empatie, porozumění, lásky, respektu a tolerance. Probouzet a rozvíjet u dětí vztah k přírodě, schopnost přírodu vnímat, prožívat, zkoumat, chápat v její pestrosti, propojenosti, uvědomovat si problémy, s kterými se příroda potýká, i hledat cesty, jak jí pomoci. Navazovat na rodinnou výchovu a rozvíjet samostatné, zdravě sebevědomé děti, připravené pro úspěšné zahájení školní docházky.

Vypracovala Mgr. Václava Kunická a kolektiv pedagogů

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název školy: Mateřská škola Sluníčko, příspěvková organizace (dále jen MŠ)

Sídla:

- MŠ - Školní 349, Želivec 251 68 Sulice
- Lesní mateřská škola Pampeliška (dále jen LMŠ), Ke Kapličce č. parcelní 627/4, 627/5, 634/4, Hlubočinka 251 68 Sulice

Právní forma školy: příspěvková organizace

Ředitelka školy: Mgr. Václava Kunická

tel.: 323 606 341, mobil: 725 459 970

IČO: 72 086 173

e- mail: reditelka@msslunicko.eu

web: www.msslunicko.eu

RED IZO: 181 022 524

Zřizovatel: Obec Sulice

Kostelecká č. p. 150, Želivec 251 68 Sulice

Ing. Petr Čuřík, starosta

mobil: 724 192 177

e- mail: curik@obecsulice.cz web: www.obecsulice.cz

II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOL

Charakteristika Mateřské školy Sluníčko

Mateřská škola Sluníčko se nachází v krásném přírodním prostředí v obci Želivec, stranou od frekventované silnice zvané „stará benešovská“, s velmi dobrou dopravní dostupností z Prahy. Želivec je jedna z osad Obce Sulice. Dalšími jsou již zmíněné Sulice, Hlubočinka a Nechánice. Škola jednou stranou svých pozemků sousedí s rodinnými domy, druhou stranou s nově postavenou Základní školou Sulice, se kterou jsme navázali vstřícnou a kreativní spolupráci např. tím, že využíváme pravidelně tělocvičnu ke sportovním a pohybovým aktivitám s dětmi. Z jižní strany Obec Sulice postupně buduje nádherný lesopark se vzrostlými stromy a malým rybníčkem, který vyprojektoval známý přírodovědec RNDr. Václav Větvíčka, český botanik, popularizátor vědy a spisovatel. Dětem se tak naskýtá nejen nádherný výhled do zeleně, ale i úžasná oblast k rozvoji environmentální výchovy podporující přirozené zkoumání, objevování, experimentování a kladné a nenásilné rozvíjení vztahu

k přírodě. Kolem naší školy též prochází cesta pro pěší směrem na Kostelec u Křížků, kterou často využíváme s dětmi k pěším výletům, když navštěvujeme jednu ze svých partnerských školek a to MŠ v Kostelci u Křížků nebo při předvánočních návštěvách kostela a rotundy sv. Martina v téže obci. Při pohybu po obci i mimo ní uplatňujeme prvky dopravní výchovy, využíváme reflexní vesty a často také navštěvujeme klidnější části obce k nejrůznějším hrám, průzkumům, pozorováním. Na Mandavě, nové části obce, se též nachází malý soukromý statek, takže s dětmi velmi často chodíme na procházky a sledujeme koníky na pastvě.

V nedaleké blízkosti školy se také obdivujeme rozmanité přírodě, bohaté na různé ekosystémy - najdeme zde jehličnaté a listnaté lesíky, remízky, pole, louky, mokřad a dva malé rybníčky. U školy poletují i různé druhy ptactva. Z tohoto důvodu jsme pro názvy našich tříd vybrali zvířátka z louky- **Mravenečci, Motýlci, Včeličky a Berušky**.

Charakteristika Lesní mateřské školy Pampeliška

Lesní mateřská škola Pampeliška zahájila svou činnost v září 2018. Je tedy mladším sourozencem Sluníčka, ale jen o 7 let. LMŠ se nachází na kraji obecní části Hlubočinka, stranou od veškerých silnic pro motorová vozidla, na klidném a příjemném místě a v těsné blízkosti dětského sportoviště, které je rozděleno na malé, asfaltové s velikostí 20x40 metrů a větší, travnaté, na kterém již tradičně pořádá Obec Sulice velké množství kulturních a sportovních akcí, např. Osłavy Dne dětí a Drakiádu, nedaleko louky a krásného lesoparku, který obec udržuje dle požadavků odborné poradenské firmy a obecního smíšeného lesa s názvy jeho částí *V dubí, Sulický Vrchánov, Bukovnice* a s rozlohou o několika hektarech. Les s velkou hustotou vysázených stromů je úžasný prostor k poznávání a objevování přírody a rozvíjení vztahu dětí k přírodě. Děti poznávají různé druhy stromů, zjišťují, co to znamená, když se řekne, že „*Lesy jsou plíce planety Země*“ a že „*V lese prší dvakrát*“, co to jsou vegetační patra, jak voní les a jaká zvířátka zde žijí. Proto jsme pro názvy tříd v LMŠ vybrali zvířátka z lesa – **Veverky a Ježečci**.

Dětem se nabízí i další přírodní učebny pod širým nebem s velkým množstvím různých druhů ekosystémů (přírodních i umělých) - louka, strouha, potok, údolí. Nedaleko LMŠ se nachází velké množství lesních cestiček, některé vedou údolím *Sulického potoka* do *Psár*, do *Horních i Dolních Jirčan*, ke *Štědříku*, některé kolem chatové osady, kde mohou děti pozorovat rostlinky, keře, květiny. Když se děti vydají na delší výpravu či přírodovědnou expedici mohou se ocitnout u *Záhořanského potoka*, který jako pravostranný přítok Vltavy nabízí dětem přímý kontakt s některými druhy vodních živočichů.

V docházkové vzdálenosti děti mohou pozorovat slepičky a kozičky ve venkovním areálu drobného zvířectva u obchodního centra ABC Sulice. Přímo naproti zase zasportovat s florbalovou hokejkou či badmintonovou pálkou ve Sportcentru Hlubočinka.

INFORMACE Z HISTORIE

Vesnice Sulice patří administrativně pod okres Praha východ a náleží pod Středočeský kraj. Příslušnou obcí s rozšířenou působností je město Říčany. Obec Sulice se rozkládá asi 23

kilometrů jihovýchodně od centra Prahy a 11 kilometrů jihozápadně od města Říčany. Sulice se dále dělí na čtyři části, konkrétně to jsou: Hlubočinka, Nechánice, Sulice a Želivec.

Sulice leží v průměrné výšce 445 metrů nad mořem. První zmínku o obci nalezneme v historických pramenech v roce 1282. Celková katastrální plocha obce je 988 ha, z toho orná půda zabírá 49 procent. Jedna třetina obce je zalesněná.

Mateřská škola Sluníčko zahájila svou činnost 1. září 2011. Celý kolektiv se snažil všemi silami od nuly vybudovat příjemné a inspirující prostředí, v každé třídě, nejen co se týká vybavení, uspořádání a výzdoby, ale hlavně vzájemnou spoluprací, vstřícnou komunikací a empatickým přístupem k dětem. Od 1. 4. 2015 funguje MŠ dle paragrafu 34 odst. 8 školského zákona č. 56/2004 Sb. v platném znění, v podobě tzv. firemní MŠ. V době svého vzniku byl o úplně nově postavenou školu velký zájem ze strany rodičů, protože poptávka v našem kraji převyšovala nabídku, což trvá dodnes.

O názvu školy jsme měli jasno od začátku, stejně tak s názvy jednotlivých tříd jsme dlouho neotáleli. Pět let škola fungovala v příjemném, kreativním prostředí na straně jedné, ale zároveň v rodinném a vstřícném na straně druhé. Šestý rok byl trochu organizačně náročnější, protože v sousední základní škole bylo pro nás zřízeno detašované pracoviště - 5. třída Žabičky, které fungovalo pouze jeden školní rok. Mělo to i své výhody, byla nám hodně často k dispozici tělocvična, což jsme využívali k velkému nadšení našich dětí. V letošním roce sousední základní škola vstupuje do 4. roku svého fungování. S roky přibýly i třídy, od září bude školu řídit nový pan ředitel. Zájemců o naši školu přibývá, a protože se paní ředitelka s nadšením vrhla do studia **školního koordinátora EVVO** (environmentální výchova, osvěta a vzdělávání) a environmentální výchova patří k jedné z našich profilací, nastává vhodná doba k aktivnějšímu probouzení a budování vztahu dětí k přírodě, k živým tvorům, rozvíjení přírodovědného a ochrannářského vnímání světa, k rozvoji znalostí a emočního prožívání přírody. Vstupujeme do 8. roku své edukační činnosti zahájením fungování nově vzniklé

Lesní mateřské školy Pampeliška na Hlubočince, s nadšením a elánem a mnoha nápady, jak podpořit naši společnou **VIZI!**

Dále o MŠ:

Mateřská škola je čtyřtřídním předškolním zařízením s kapacitou pro 112 dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 (7) let, nejdříve však pro děti od 2 let, s celodenním provozem, poskytujícím komplexní péči, tzn. výchovnou, vzdělávací, sociální a poradenskou. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.

1. TŘÍDA MRAVENEČCI - modrý pavilon
2. TŘÍDA MOTÝLCI - oranžový pavilon
3. TŘÍDA VČELIČKY - zelený pavilon
4. TŘÍDA BERUŠKY - žlutý pavilon

Mateřská škola se rozkládá ve čtyřech přízemních, samostatných, stavebně oddělených objektech, kdy každý pavilon může fungovat zcela sám, nezávisle na ostatních, neboť má vlastní výdejnu stravy, přívod vody, plynový kotel apod. Pavilony jsou rozlišeny barevně pro lepší (a veselou) orientaci dětí. Nejvzdálenější pavilon je modrý, druhý oranžový, třetí zelený a první pavilon, který je zároveň i plotem, je žlutý. Na tomto žlutém podkladu krásně svítí a současně vítá děti a jejich rodiče Sluníčko s hrochem, logo naší mateřské školy. V každém pavilonu najdeme prostornou a světlou třídu a jídelnu, která navazuje na prostory výdejny. Výdejna je členěna a vybavena tak, aby splňovala všechny požadavky a normy pro výdej, úschovu a zpracování potravin a pokrmů. Každá třída má své samostatné hygienické zázemí, prostornou šatnu, venkovní toaletu a sklad hraček. V každé budově se dále nachází kanceláře (v modrém pavilonu spisovna, v oranžovém kancelář paní hospodářky, v zeleném pavilonu místnost s keramickou pecí a ve žlutém pavilonu ředitelna a prádelna), místnost pro technické zázemí školky (prostor pana údržbáře k opravám), místnosti pro sběr a ukládání špinavého i čistého prádla, hygienické zázemí pro personál, který tvoří 10 pedagogických pracovníků, včetně ředitelky a asistenta pedagoga a 5 nepedagogických pracovníků, včetně hospodářky a kuchařky. Pan údržbář je zaměstnancem Obce Sulice.

Stravu pro děti a zaměstnance školy (obědy) zajišťuje **J + J školní jídelny spol. s r. o.**, Bezručova 94, 251 01 Říčany - IČ: 25778391, DIČ: CZ25778391. Přesnídávku a svačinu připravujeme vlastními silami (nákup potravin a příprava), kdy plněním spotřebního koše a nabídkou zdravých, čerstvých a místních potravin (dále kulturou stolování, využívání produktů místních farmářů) usilujeme o bronzovou plaketu v projektu **Skutečně zdravá škola**.

Rozsáhlá zahrada je koncipována jako dětské dopravní hřiště a proto jsou cestičky pro malé cyklisty vydlážděné zámkovou dlažbou. Před žlutým pavilonem v zahradě stojí vánoční stromek- jedlička a před modrým pavilonem javor. Celý areál školy je oplocen, vede z něj však několik branek. Ta nejdůležitější nás spojuje s novým areálem Základní školy Sulice. Po

předběžné domluvě s p. ředitelkou budeme i v letošním roce využívat s našimi dětmi tělocvičnu. Další osazování zahrady keři, okrasnými rostlinami a vzrostlými stromy probíhalo během školního roku 2011/2012 za spolupráce rodičů a zahradního architekta. Zahrada mateřské školy je dostatečně velká pro nejrůznější aktivity a zaznamenala od otevření provozu školy velkých změn. Za minulé období jsme zasadily několik nových stromů, byly založeny tři zelené stavby – vrbové teepee, vrbové igloo a vrbový tunel, vše především na podporu příznivého prostředí pro děti vytvořením stinných míst. Zahrada je využívána především ke sportovním a pohybovým činnostem, k polytechnickému a environmentálnímu vzdělávání, ale samozřejmě i k dalším aktivitám. V loňském roce jsme začali naši zahradu více proměňovat v **přírodní učebnu**, přemýšleli jsme, jak na zahradu přilákat hmyz. **Společnou brigádou s rodiči i prarodiči** jsme vysázeli mnoho nových ovocných i okrasných keřů, vyrobili nové cvičné záhonky pro děti, instalovali hmyzí domečky, proutěné budky. V plánu máme ještě vybudovat hmatovou stezku, kompost a zachytávat dešťovou vodu v sudech. Zažádali jsme o **grant v Nadaci partnerství**, chtěli bychom vysázet další listnaté stromy na naší školní zahradě.

Stín pro děti zajišťují i dřevěné stavby - zahradní altán a pergola.

Mateřskou školu Sluníčko zabezpečuje firma ALKOM. Rodiče našich dětí při nástupu do školy obdrží čipovou kartu, aby byla opravdu zajištěna co největší bezpečnost dětí a zaměstnanců školy a nikdo nepovoláný nepronikl do objektů MŠ.

Jsme vesnická mateřinka, která má blízko k přírodě a k tradicím venkova, k přátelským vztahům mezi lidmi, k lásce, úctě a toleranci a toto vše bychom rádi naplňovali našimi **SPOLEČNÝMI SETKÁNÍMI VE ŠKOLCE!**

Škola je také zapojena do projektů **„RECYKLOHRANÍ“** , **„CELÉ ČESKO ČTE DĚTEM“** a **„NECHCI KAZY ŠKOLKA“**, dalšími zajímavými projekty jsou: **„Mezi námi**

povídej“. Myslíme, že podporování setkávání lidí všech generací, vzájemné poznávání, společné objevování, tvoření, přirozená a nenásilná komunikace, různé hry, povídání jsou ku prospěchu našim dětem, ale i babičkám i dědečkům v Domově seniorů v Pyšelích, se kterým jsme též navázali úspěšnou a milou spolupráci. Jedenkrát za dva měsíce se setkáváme v prostorách nádherného historického zámku v Pyšelích. Program zábavného dopoledne je vždy ušit na míru ve spolupráci s Lindou Obrtelovou, ředitelkou společnosti a Andulkou Bízkovou, koordinátorkou. Nejprve se vždy projdeme po náměstíčku, pokocháme se krásami malé středočeské vesničky, navštívíme cukrárnu s milou paní prodavačkou a pak se vydáme na návštěvu a společné povídání, zpívání a tvoření s babičkami a dědečky.

- projekt „Aiesec Edison Little“ - spojuje mladé lidi odlišných kultur a národností, aby se seznámili se zvyky, tradicemi a situací v jiných zemích a stali se tak generací, která prolomí prohlubující se mezikulturní bariéru. Vizí projektu je tolerance a příznivé společné soužití české společnosti s různými kulturami a národy, a to na základě jejich porozumění a omezení předsudků a stereotypů. Díky multikulturní atmosféře vyvolané zahraničními stážisty projekt oživí každodenní výuku a naučí děti nebát se odlišného.

Dále projekty „Školka spolupracující s Mensou“, „Sněhuláci pro Afriku“. V loňském roce jsme spustili projekt „Wattsenglish“ – výuku anglického jazyka hravou formou paní učitelkami na třídách. Projekt „SKUTEČNĚ ZDRAVÁ ŠKOLKA“ - Tento program se zaměřuje na zdravé stravování z kvalitních surovin, který v dětech podporuje a rozvíjí zdravé stravovací návyky. Vědecké důkazy potvrzují, že stravovací návyky se tvoří již v

dětském věku a správná výživa hraje klíčovou roli ve zdravém růstu dítěte.

Skutečně zdravé školky umožňují dětem pěstovat bylinky, ovoce a zeleninu na zahradě a učit je základům vaření. Rodičům pomáhá vzdělávat se v oblasti zdravé výživy. Podmínky pro udělení certifikátu **SKUTEČNĚ ZDRAVÁ ŠKOLKA** mají tři úrovně, bronzovou, stříbrnou a zlatou. Každá úroveň obsahuje specifický soubor kritérií, které musí MŠ získat. My se pokusíme získat bronzovou úroveň. Cílem tohoto programu je, aby naše děti jedly jídlo, které je zdravé a které jim chutná a aby věděly, odkud jídlo pochází a vzniká. Plánujeme v letošním roce navštívit rodinné farmy, ekofarmy a při Kroužcích vaření ve školce připravovat s dětmi zdravé pochutiny např. mrkvový dortík z žitné mouky, dýňovou polévku a mnoho dalších.

Projekt „**RODIČE VÍTANI**“ - Spolupráci s rodiči se věnujeme od začátku vzniku naší Mateřské školy Sluníčko, tj. od září roku 2011. Myslíme si, že je to úplně přirozená a smysluplná činnost, když rodiče mohou ráno či odpoledne kdykoliv vstoupit do třídy, nejen během adaptačního procesu, ale i se zúčastnit jakékoliv odpolední aktivity společně se svými dětmi např. Dílničky s rodiči, Besedy na různá témata, Besídky vánoční, Zahradní slavnosti a mnoho dalších. Rodiče jsou i členy nově vzniklé akční skupiny v novém projektu Skutečně zdravá škola a mohou tak aktivně vstupovat do oblasti stravování dětí ve školce. Rodiče také zveme ke společnému čtení v projektu Celé Česko čte dětem kdykoliv během dne, vyhlašujeme různé rodinné výtvarné soutěže např. na téma: „Symbol lásky aneb mámo, táto,

mám Vás rád(a)!”

S komunikací v naší mateřské škole problém nemáme,

protože rodiče jsou průběžně informováni prostřednictvím emailové pošty, aktuálními zprávami a fotografiemi z akcí na webových stránkách www.msslunicko.eu a dalšími informacemi na nástěnkách v jednotlivých šatnách dětí. Od září spouštíme nový a jednodušší systém omlouvání dětí a to prostřednictvím on-line aplikace Naše školka. Rodiče se zaregistrují, propojí svůj email s emailem, který tam vložila ředitelka, obdrží heslo a již komunikují.

Do všech akcí bychom velice rády zapojily nejen rodičovskou veřejnost, ale např. i představitele Obce Sulice a místní občany. Spolupracujeme s **EKOCENTREM VLAŠIM**, kde navštěvujeme Stanici handicapovaných zvířat a účastníme se EVVO školení. Dalším partnerem je i **MUZEUM V ŘÍČANECH**, které připravuje pro děti zajímavé environmentální výukové programy.

Mateřská škola je také zapojena do environmentálního projektu Českého Svazu Ochránců Přírody **STŘEDOČESKÁ MRKVIČKA** a **KLUB EKOLOGICKÉ VÝCHOVY**, kteří poskytují metodickou podporu učitelům v oblasti ekologie a environmentální výchovy a zajišťují vzájemnou výměnu zkušeností pedagogických pracovníků MŠ na pravidelně pořádaných setkáních. V loňském roce MŠ získala ocenění **ŠKOLA UDRŽITELNÉHO ROZVOJE 1. stupně**. Prostřednictvím týmově vypracovaných projektů našich paní učitelek v projektech: Den Země, aneb aby na zemi bylo milo, Den Vody, Africký týden a Vesmír, seznamujeme děti s kritickým myšlením, samostatným a odpovědným jednáním a zejména dbáme, aby děti trávily co nejvíce času venku v přírodě na čerstvém vzduchu.

Sbor dobrovolných hasičů Kamenice- Těptín a Policie ČR s pobočkou na Nové Hospodě a v Jílovém má vždy pro děti připraví zajímavý a poučný program, jsou našimi stálými partnery v oblasti bezpečnostně - preventivní. Nejvíce jsou děti nadšené, když hasiči přivezou velké hasičské auto se stříkačkou, ony si mohou zastříkat. Cvičný požární poplach jednou ročně procvičuje náš rychlý a organizovaný přesun z budovy školy na určené shromaždiště.

Vždy minimálně jednou ročně nabízíme dětem možnost zdokonalit své schopnosti a dovednosti v různých projektech, podporujících přirozený pohyb a sportovní dovednosti dětí, posílit imunitní systém na **PŘEDPLAVECKÉM VÝCVIKU V BENEŠOVĚ**, v **PLAVECKÉM SVĚTĚ** v Jesenici, na **ŠKOLIČCE BRUSLENÍ NA ZIMNÍM STADIONU VE VELKÝCH POPOVICÍCH**, v **SOLNÉ JESKYNI** na Herinku, na **HRAVÉM LYŽOVÁNÍ VE SKI AREÁLU CHOTOUŇ**, na **HRAVÝCH IN-LINECH** v Sportovním areálu v Praze a **SOLNOU JESKYNI NA HERINKU**. Dle zájmu rodičů dvakrát ročně probíhají **ŠKOLY V PŘÍRODĚ** (podzimní, jarní) a **NOČNÍ SPANÍ VE ŠKOLCE**, spojené vždy s nějakým tématem -např. Halloweenské oslavy, Noc s Andersenem a Loučíme se se školkou. Oblíbené jsou jazykové chvílky **WATTS ENGLISH**, kdy společně se Stewem Wattsem a Maggi paní učitelky nenásilnou formou seznamují děti s anglickým jazykem.

Mateřská škola spolupracuje se speciálním pedagogem- LOGOPEDEM Mgr. Petrou Novotnou, která navštěvuje školu jedenkrát ročně a prostřednictvím depistáže – odborného logopedického vyšetření (vždy po předběžném souhlasu rodičů) zjišťuje (a následně po domluvě napravuje) výslovnost dětí. Některé paní učitelky absolvovaly školení v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Pořádáme pro děti zajímavé akce, besedy, exkurze, Kroužky vaření, návštěvy muzeí, ekocenter, čističek odpadních vod, vodojemu, divadel, výstavních síní, delší vycházky do přírody, přírodovědné expedice - návštěvu Obory Březka, pozorování výlovu Kosteckého rybníka, Oslavy svátků a narozenin dětí, soutěže, jízdu vláčkem...rodičům se v loňském roce zalíbila nová tradice a to ODPOLEDNÍ TVOŘENÍČKA S MAMINKOU ČI TATÍNKEM 2x ročně na různá témata a tradiční beseda „O školní zralosti a připravenosti předškoláků na vstup do ZŠ“ s p. učitelkami z 1. tříd ZŠ Kamenice a ZŠ Sulice! Nově jsme letos zařadili s velkým úspěchem **Pálení čarodějnic odpoledne s rodiči a 1. Ročník školkového fotbalového turnaje rodičů** na hřišti u našich sousedů v Kostelci u Křížků.

Spolupracujeme s MŠ Kolečko Nespeky, MŠ Kostelec u Křížků a MŠ Dráček Babice u Říčan. Pořádáme společné výlety, soutěže, Sportovní olympiády, Loučíme se s létem, anebo se jen tak navštěvujeme, povídáme si, hrajeme a paní ředitelky si vyměňují názory nad nově přijatými zákony. V letošním školním roce 2017/2018 jsme nově navázali spolupráci s MŠ Jílové, na adresách Pod školkou i Tyršova. Naše paní učitelky navštěvovaly spřátelenou školku za účelem pozorování a získání příkladů dobré praxe.

Naše děti před nástupem do školy navštěvují 1. třídu ZŠ Kostelec u Křížků, ZŠ Kamenice a zejména naše milé sousedy ZŠ Sulice., kde je pro budoucí školáky připraven kurz **Školička nanečisto**. Prvňáčci navštěvují zase naši školku, dále máme oblíbenou Knihovnu a Kulturní centrum v Kamenici. Paní knihovnice chodí i k nám do školky předčítat dětem v rámci projektu Celé Česko čte dětem.

Nejdůležitější a nejpříjemnější pro nás je však výborná spolupráce se zřizovatelem mateřské školy, s panem starostou, se všemi zastupiteli a zaměstnanci Obecního úřadu Sulice, na velkém množství kulturních akcí, které pořádáme společně – např. Vítání občánků, Posezení se seniory, Halooweenké oslavy, Rozsvěcení vánočního stromečku a zahájení adventu, Mikulášskou nadílku, Posvícení, Zahradní slavnost a mnoho dalších.

Všechny naše aktivity můžete shlédnout na našich webových stránkách v záložce fotogalerie a v daném školním roce <https://www.msslunicko.eu/>

Dále o LMŠ:

Za lesní mateřskou školu se považuje mateřská škola, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou, tak praví citace ze zákona č. 561/2004, § 34 odst. 9.

Lesní mateřská škola Pampeliška sídlí v katastrálním území Sulice v blízkosti lesa na Hlubočince.

Areál LMŠ tvoří oplocený mírně svažité pozemek rozdělený na dvě části, část s dřevěnými herními prvky a část přírodní zahrady, o rozloze pozemku téměř 3000 m².

LMŠ tvoří dvě třídy dětí ve věku 3 až 6 let, s kapacitou 30 dětí, 15 dětí v každé třídě. O děti pečují tři paní učitelky LMŠ a 1 nepedagogický zaměstnanec. Názvy tříd jsou:

1. TŘÍDA VEVERKY
2. TŘÍDA JEŽEČCI

Zázemí 2 tříd LMŠ tvoří obytné přívěsy, o velikosti 6, 5 x 2, 5 m, pro každou třídu vlastní přívěs, který je speciálně upravený pro potřeby LMŠ. Oba obytné přívěsy jsou propojené terasou z přírodního materiálu a se stříškou proti dešti. Na terase mají děti k dispozici stoly s lavicemi, určené ke stolování, ke kreslení či vyrábění z přírodnin, v teplých měsících k odpočívání. Teplo v obytných přívěsech bude zajišťováno elektrickými radiátory. Přirozené světlo do obytných přívěsů pouštíme okny, při nedostatku světla světly napájenými elektrickou energií.

Obytné přívěsy slouží jako šatna, třída, ložnice, jídelna. V obytných přívěsech budou děti pobývat zejména při poledním odpočinku dětí, stolování a při nepřízní počasí. V přívěsech se nachází skříňky, botníky a věšáky, lavičky na přezouvání a věšáky pro učitele. Polední odpočinek bude probíhat na rozkládacím molitanovém sedáku. Každé dítě bude odpočívat ve vlastním spacím pytlí.

Další hygienické a sociální zázemí LMŠ tvoří mobilní sanitární kontejner, o velikosti 2,5 x 6 m, který je rozdělen na dvě části, pro děti a pro zaměstnance. Děti zde využívají umyvadla a baterie s tekoucí vodou, splachovací WC, zaměstnanci svou toaletu, technické a provozní zázemí pro bezproblémový provoz LMŠ – prostor pro sušení oblečení dětí, prostor pro ledničku, pro myčku, pračku a sušičku. Každé dítě bude mít svůj označený látkový ručník.

Stravu pro děti a zaměstnance školy zajišťuje také **J + J školní jídelny**. Přesnídávku a svačinku připravujeme vlastními silami (nákup potravin a příprava), kdy plněním spotřebního koše a nabídkou zdravých, čerstvých a místních potravin (dále kulturou stolování, využívání produktů místních farmářů) usilujeme o bronzovou plaketu v projektu **Skutečně zdravá škola**. Do zázemí skladu MŠ paní hospodářka potraviny nakoupí, paní kuchařka přesnídávky a svačinky vyrobí každý den z čerstvých surovin a paní hospodářka převezde dopoledne a odpoledne do LMŠ, kde jsou v časech pro výdej podány dětem.

Zahrada o velikosti téměř 3000m² bude dětem sloužit jako přírodní učebna.

Existuje 7 dobrých důvodů, proč se učit s dětmi venku:

- Učit se venku děti baví.
- Zvyšuje zájem o učení.
- Učení se venku podporuje zdraví dětí.
- Zvedá spokojenost a náladu dětí a učitelů.
- Zlepšuje vzdělávací výsledky.
- Posiluje vztahy mezi dětmi a s učiteli.
- Učit se venku je přirozené.

V areálu školky mají možnost děti i pedagogové využívat k výchovně vzdělávací činnosti užitkové záhony a bylinkovou spirálu pro pěstování bylinek a raných plodin, ohniště pro příležitostné vaření, dřevěné herní prvky, venkovní dětskou kuchyňku, králíkárnou pro chov drobného domácího zvířectva, voliéru pro ptáčky.

O školní pozemek se stará zřizovatel za příležitostné pomoci dětí, pedagogů a rodičů, při společných akcích a brigádách.

Veřejná doprava je dostupná docházkovou vzdáleností cca 10 minut pěší chůzí na zastávky Sulice, Hlubočinka a Sulice, Hlubočinka, Obchodní centrum.

III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Předškolní vzdělávání se přizpůsobuje vývojovým kognitivním podmínkám, sociálním a emocionálním potřebám dětí 3- 6 letých, nejdříve však dětí 2 letých, dbá na respektování vývojových specifik.

Základní podmínky, které je třeba při vzdělávání dětí dodržovat, jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami.

a) věcné, materiální a hygienické podmínky v MŠ

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, které plně vyhovují příslušným předpisům. Veškeré zařízení je uzpůsobeno antropometrickým požadavkům, odpovídá počtu dětí, je bezpečné a zdravotně nezávadné. Jednotlivé třídy jsou uspořádány tak, aby co nejlépe vyhovovaly nejrůznějších skupinovým i individuálním činnostem dětí. Nábytek v jednotlivých třídách, pomůcky, hračky, knihy a další vybavení je samozřejmě uzpůsobeno věku dětí. Třídy mají prostor pro pohybovou činnost, který je také využíván k odpočinku dětí. Každé dítě má ve větratelné skříni uloženou svou matraci a ložní vybavení pod svou značkou tak, aby nemohlo dojít k záměně.

Jednotlivé třídy mají ve škole k dispozici hernu s jídelnou, šatnu, sociální zařízení, výdejnu stravy a na zahradě stinnou terasu, venkovní záchod, sklad hraček a herní prvky patřící k danému pavilonu a dopravní hřiště v celém areálu MŠ. Škola sousedí s nově postavenou ZŠ a je domluvena spolupráce s využitím tělocvičny pro sportovní aktivity dětí. Zařízení a vybavení je ve výborném stavu.

Úkol: Vybudování venkovního hřiště.

Snažíme se vytvářet hrací koutky pro kluky a holčičky s různým tematickým zaměřením. Dáváme přednost hračkám a didaktickým pomůckám, které jsou vyrobené ze dřeva nebo z recyklovatelných materiálů a které rozvíjejí jak jemnou motoriku dětí, tak jejich dovednosti a schopnosti samostatně přemýšlet a konat. Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby byly dobře vidět a děti si je mohly samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení a osvojily si pravidla pro jejich užívání.

Úkol: Dokoupit různé druhy stavebnic- např. Sevu, Seko, Lego, Logico Primo a Logico Piccolo a dřevěnou Polikarpovu stavebnici.

Nabízíme dětem tělovýchovné náčiní a nářadí podporující rozvoj pohybových aktivit- skákací pytle, barevné obruče, šátky, švihadla, skákací gumu, lavičky, žíněnky, míčky různých barev a velikostí, např. overbally, skákacího panáka, skluzavky, pálky, kuželky, síť na přehazování atd.

Úkol: Dokoupit sportovní náčiní do každé třídy, aby všechny děti mohly cvičit najednou (obruče, míče, lavičky, šátky, tyče, branky...), ale i na ven (dětská kola, koloběžky, hračky na písek, bezpečnostní helmy...). Ve spolupráci se sponzory zajistit stavbu ještě jednoho zahradního altánu kvůli stínu před 1. třídou Mravenečků. Dokoupit 4x markýzy.

Všechny třídy jsou vybaveny LCD televizory, DVD přehrávači, PC. V každé třídě je přenosný telefon a přenosný magnetofon. Od konce roku 2015 je škola vybavena multimediálním zařízením – Interaktivní tabulí. Interaktivní systém v podstatě promění bílou tabuli na velkou dotykovou obrazovku. Děti tedy vidí na tabuli přesně to samé, co na obrazovce počítače. Zároveň mohou pomocí interaktivního pera dělat na tabuli všechny úkony, jako by to dělaly myši na počítači (pero má dokonce tlačítka podobné těm na myši). IT - umožňuje rozvoj sociální a emoční inteligence, rozvoj komunikačních dovedností, rozvoj

schopnosti spolupracovat i kreativně řešit problém, podporuje tak samostatnost dětí při vzdělávání, jejich tvořivost, kooperaci a rozvoj myšlení.

Úkol: Sledovat, zda děti skutečně využívají všechny nabízené hračky a pomůcky, popř. opomíjené nabídnout, uvažovat o lepším uložení. Shánět sponzory kvůli zakoupení další interaktivní tabule pro předškolní děti do 3. třídy Včeliček.

Dále jsou třídy vybaveny doprovodnými hudebními nástroji- 2x pianino, 2x elektronické pianino, flétny, Orffovské hudební nástroje.

Úkol: Dovybavit třídy zakoupením dalších kreativních hudebních nástrojů či sad – např. elektronické bubínky, xylofony, kytary. Děti se samy podílí na výzdobě interiéru školy, dětské práce jsou přístupné rodičům a mohou je kdykoliv shlédnout. Práce dětí jsou též instalovány v šatnách dětí, kde se nacházejí i nástěnky pro rodiče, které slouží jako jeden ze zdrojů nejrůznějších informací.

V letošním roce byla nainstalována keramická pec, děti vyrábějí krásné výtvary z keramické hlíny minimálně 3-4x ročně.

Byly zakoupeny tři digitální fotoaparáty k pořizování dokumentace z různých akcí a k následné prezentaci na webových stránkách MŠ, ve vstupních prostorách a kronice školy, takže každá třída má svůj vlastní fotoaparát. Také jsme zakoupili digitální videokameru. Její využití plánujeme nejen k pořizování záznamů z větších společných akcí, jako jsou např. Vánoční besídka či Zahradní slavnost, ale zároveň jako hospitační nástroj.

Úkol: Více zapojit děti jako průvodce. Zakoupit fotoaparát pro 4. třídu Berušek.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů- např. čistotu, teplotu, vlhkost vzduchu, osvětlení, světlo a stín, hlučnost, alergizující či jedovaté látky a rostliny apod. Na školní zahradě byl postaven velký dřevěný zahradní altán, který zajišťuje stín pro dvě třídy.

Čistota je zajišťována pravidelným úklidem a dezinfekcí- viz Sanitační řád a HACCP, teplota měřením venku i ve třídách, vlhkost vzduchu zajišťují klimatizační jednotky umístěné po 3- 4 ks v každé třídě, dostatečné větrání a osvětlení, při odpočinku lze třídu zatemnit vnitřními žaluziemi, na zahradě stín zajišťují vzrostlé stromy, stinné terasy, popř. slunečníky. Hračky a rostliny rovněž odpovídají normám.

Úkol: Zajistit pro 1. třídu Mravenečci stín na zahradě- vybudovat altán či pergolu.

V každé třídě je velké prosklené okno s parapetem, které spojuje vizuálně hernu se šatnou dětí. Byla zakoupena akvária do každé třídy- pro bližší kontakt s přírodou.

Úkol: Zaměřit se na čistotu prostředí v akváriích, nenechávat přerůstat kytky, pravidelně krmit rybičky.

Bezpečnost dětí je specifikována ve školním řádu, děti jsou soustavně poučovány o bezpečnosti v budově školy, na školní zahradě, na pozemních komunikacích a na všech

dalších místech, kam s nimi docházíme (v lese, na obecním hřišti, při vycházkách.). Při akcích pořádaných školou, kterých se účastní i rodiče, za své děti rodiče také zodpovídají. Dále plně zodpovídají za chování a konání mladších či starších sourozenců, kteří se účastní akcí pořádaných MŠ (besídky, slavnosti, besedy atd.).

Zahradu využíváme k pěstování zeleniny a bylinek ve velkých dřevěných truhlících, s dětmi zde sázíme stromy a pěstujeme ovocné a okrasné keřky. Zahradu zdobí vrbové tee-pee o průměru 5 m, vrbové igloo a vrbový tunel, všechny prvky jsou využívány především jako ochrana před sluníčkem, současně jako zelené domečky na hraní i vzdělávací aktivity. Abychom mohli pěstitelské činnosti využívat i v předjarním období, byly zakoupeny do všech tříd krásné velké plastové paňiky s víkem na předpěstování mrkve a ředkviček.

Dlouhodobé úkoly:

1. Sledovat využívání vybavení ve třídách a na základě analýzy neustále vybavovat třídy potřebnými hračkami, pomůckami a dalším vybavením.
2. Ve spolupráci se zřizovatelem, rodiči a sponzory dále pokračovat na zvelebování a vybavování školní zahrady.
3. Vybavit (obnovit) školu v oblasti ICT dle finančních možností.

a) věcné, materiální a hygienické podmínky v LMŠ

Zázemí 2 tříd LMŠ tvoří obytné přívěsy, o velikosti 6, 5 x 2, 5 m², pro každou třídu vlastní přívěs, který je speciálně upravený pro potřeby LMŠ. Oba obytné přívěsy jsou propojené vyvýšenou terasou z přírodního materiálu a se stříškou proti dešti. Na terase mají děti k dispozici stoly s lavičkami, určené ke stolování, ke kreslení či vyrábění z přírodnin, v teplých měsících k odpočívání. Teplo v obytných přívěsech bude zajišťováno elektrickými přímotopy nebo radiátory. Přirozené denní světlo do obytných přívěsů proniká okny, při nedostatku světla světly napájenými elektrickou energií.

Obytné přívěsy slouží jako šatna, třída, ložnice, jídelna. V obytných přívěsech budou děti pobývat zejména při poledním odpočinku dětí, stolování a při nepříznivém počasí. V přívěsech se nachází skříňky, botníky a věšáky pro každé dítě, lavičky na přezouvání a věšáky pro učitele. Polední odpočinek bude probíhat na rozkládacím molitanovém sedáku. Každé dítě bude odpočívat ve vlastním spacím pytlí označeném jmenovkou dítěte.

Další hygienické a sociální zázemí LMŠ tvoří mobilní sanitární kontejner, o velikosti 6 x 6 m, který je rozdělen na dvě části, pro děti a pro zaměstnance. Děti zde využívají umývárnu, kde jsou keramická umyvadla a baterie s tekoucí pitnou vodou, splachovací WC. Záchody a umývárna jsou zřízeny odděleně podle pohlaví a jsou osvětleny a větrány. Zaměstnanci mají k dispozici svou toaletu, technické a provozní zázemí pro bezproblémový provoz LMŠ – prostor pro sušení oblečení dětí, prostor pro ledničku, myčku, pračku a sušičku. Každé dítě bude mít svůj označený látkový ručník.

Je zde dřevěný nábytek- stoly a židle pro děti odpovídající ergonomickým požadavkům pro daný věk, skříně na didaktické a herní pomůcky, výdejní pult na jídlo, dřez na mytí rukou a nádoba na vodu s odtokovým kohoutem.

Areál LMŠ tvoří oplocený svažité pozemek rozdělený na dvě části, část s dřevěnými herními prvky a část přírodní zahrady, o rozloze pozemku téměř 3000 m². Součástí pozemku je políčko, kde děti společně s pedagogy v rámci výchovně vzdělávacího procesu pěstují byliny a rané plodiny.

Úkol: Koupit digitální mikroskop s připojením na USB, koupit dalekohled. Vyrobit oplocený kompost a zjistit, jaké jsou možnosti s chovem dalšího malého domácího zvířectva na školní zahradě.

b) životospráva

V našich školkách klademe důraz na harmonické prostředí, zdravou výživu, pravidelné střídání aktivity a odpočinku, dostatek pohybu na čerstvém vzduchu a ohleduplný vztah k přírodě.

Za základ považujeme respektující prostředí, ve kterém ctíme osobní prostor každého jedince s ohledem na jeho výchovně vzdělávací potřeby. Jsou pro nás důležité bezpečné rituály, vlídný vztah dětí, rodičů i pedagogů i srozumitelnost v komunikaci.

Strava

Při přijetí dítěte do mateřské školy stanoví ředitel mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte způsob a rozsah stravování dítěte. Rozsah se stanoví tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v mateřské škole, stravovalo vždy.

Dětem se snažíme poskytovat **vyváženou a plnohodnotnou stravu** v podobě pestrého a zdravého jídelníčku. Snažíme se o důsledné dodržování celodenního pitného režimu a co nejrozmanitější nápojové menu. Obědy do škol dovážíme z jídelny J+J Říčany.

Přesnídávky a svačiny připravujeme vlastními silami v MŠ, do LMŠ je převáží několikrát za den čerstvé, v ochranných termo obalech p. hospodářka, která sestavuje a plánuje jídelníček, objednává potraviny a kontroluje plnění spotřebního koše. Děti dostávají ovocný nebo zeleninový talíř = 1 – 3 druhy ovoce či zeleniny každý den. Běžnou součástí svačinek jsou semínka, luštěninové pomazánky, celozrnné pečivo.

Úkol: Zajistit dětem každodenně čerstvý výběr zeleniny a ovoce od místních farmářů.

Děti mají každodenně možnost volby při výběru teplého či studeného nápoje, je zajišťován PITNÝ REŽIM po celý den, nápoje jsou po zkonsumování doplňovány, děti se mohou kdykoliv během dne samostatně obsloužit do svých vlastních podepsaných či jinak označených hrnečků.

Starší děti se obsluhují samy, malé děti jsou do určité fáze obsluhovány p. učitelkou. Ke každému jídlu jsou dětem nabízeny teplé nebo studené nápoje, děti mají možnost volby a přídatku. Pracovnice výdejny hrnečky několikrát během dne odmývají v myčkách. Ke každému jídlu jsou dětem podávány i jiné tekutiny, děti mají možnost volby a přídatku. Nejraději mají děti obyčejnou pitnou vodu, kterou jim podáváme ve džbáncích.

V LMŠ je pitný režim zajištěn formou pitných lahví pro děti, které jsou plněny vodou (čajem) a označeny značkou každého dítěte. Pedagogové tak mají dobrý přehled o vypitém množství tekutin u každého dítěte. Ke svačinám je k dispozici čaj, podle potřeby bílá káva, mléko. Ranní svačinky pomáhají připravovat děti v rámci výchovně vzdělávacího procesu. Velikost porcí svačin je variabilní, aby si mohly děti vybrat.

Děti se snaží v jídelně obsluhovat samy. Napouští si samy pít lahve, připravují si na stůl talíře, příbory, berou si samy svačinky. Při obědě je jim donesena polévka. Pro druhé jídlo si chodí samy, aby mohly regulovat velikost porcí. Po jídle si uklízí špinavé nádobí.

Každé jídlo je zahájeno společným rituálem, při kterém se děti drží za ruce (pokud chtějí) a při společném říkání básničky si přejí dobrou chuť:

„Všechno, co roste ze Země, voní a chutná příjemně.

Sluníčko s deštěm den co den, rostlinky vytahují ven.

Děkujeme ti sluníčko, že uzrálo zrníčko,

děkujeme ti Země milá, žes to zrnko v sobě skryla.“

Dalším rituálem je říkanka, která má děti podpořit v dodržování pitného režimu.

„Ted' si dáme vodu, třeba z vodovodu.

Jako tenkrát u studánky, naplníme si dva džbánky.

Ať jí máme vždycky dost, na zdraví a pro radost.“

Nejrůznějšími akcemi se také snažíme dětem v obou školkách přiblížit různé druhy potravin, naším cílem je to, aby děti samy chtěly nejrůznější pokrmy poznat a alespoň ochutnat. V rámci jednotlivých integrovaných bloků – témat se děti učí upéct chléb, posvícenské koláčky, vánoční perníčky, bylinkové brambory, připravit ovocné křížaly, ovocný pohár, odšťavnit ovoce či zeleninu, probíhá např. soutěž o nejlepší pomazánku, kdy děti samy volí, která z připravených pomazánek jim nejvíce chutná.

Děti si samy a rády chodí utrhnout plody své práce - pažitku či petrželku na chléb k svačině, s p. učitelkou ochutnávají kedluben a ředkvičku, sklízí jahody a zalévají rajčátka a slunečnice. Zásadou je vždy zeleninu či ovoce ze zahrádky pečlivě umýt!

Nenutíme děti do jídla. Podporujeme děti v tom, aby si říkaly, jaké množství jídla chtějí. Mohou si vybrat z různých velikostí svačinek a určovat si velikost porcí hlavního jídla. Jdeme sami dětem příkladem. Jídlo je pro nás společným rituálem.

Děti v LMŠ svačí podle potřeby buď v zázemí, nebo v lese. Obědy jsou vydávány z dovezených termoportů do čistého nádoby, které je po obědě odvezeno k mytí do technického zázemí MŠ. Zbytky jídel jsou odváženy do MŠ. Transport jídla i nádoby je prováděn v ochranných obalech. Při jídle dbáme na správné posezení u stolu i držení příborů

I v MŠ jsou dodržovány vhodné intervaly mezi jednotlivými podávanými pokrmy a DĚTI NEJSOU V ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ NUCENY DO JÍDLA. Snažíme se zejména u starších dětí o maximální sebeobsluhu, o dodržování pravidel společenského chování tzn. správných zásad při stolování- např. správné používání příboru, ubrousku, popřání a při hygieně- čištění zubů po jídle, používání papírového kapesníku při rýmě, mytí rukou po různých výtvarných a pracovních činnostech. Dbáme na dodržování hygienických zásad po použití toalety. Dětské záchody jsou oddělené zástěnami pro větší soukromí holčiček a chlapců a jejich počet odpovídá počtu zapsaných dětí ve třídě. Používání toalety se neomezuje jen na skupinové, ale i na individuální, děti mohou kdykoliv během dne oznámit učitelce, že odchází na toaletu. V žádném případě nechceme, aby se děti musely dovolovat.

Pravidelné denní činnosti jsou podrobněji rozpracovány v Provozním či Školním řádu školy. Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád všech činností, tak i střídání a návaznost, ale je i flexibilní, pružný, reaguje na nenadálé situace v životě školy a dětí. Jsou respektovány biorytmy předškolních dětí, ale i individuální potřeby a zvláštnosti- např. potřebný čas k ukončení hry (prostřednictvím zvonečku), k jídlu, ke spánku, k přechodu mezi jednotlivými činnostmi. Rodiče mohou své děti po dohodě s učitelkou přivádět a odvádět i mimo jinak obvyklý čas. Na začátku nového školního roku si učitelky ve třídách s dětmi vytváří PRAVIDLA SPOLEČENSKÉHO A BEZPEČNÉHO CHOVÁNÍ- PRAVIDLA SOUŽITÍ, která jsou tzv. šitá na míru každé třídě. Pravidla jsou vyvěšena ve formě piktogramů ve výšce očí dětí, aby se kdykoliv mohly s p. učitelkami na ně podívat nebo si je připomenout.

Pohyb

Dětem v MŠ je zajištěn každodenní pobyt venku, nejen na školní zahradě a hřišti, ale zejména starší děti podnikají minim. 1x měsíčně DELŠÍ VYCHÁZKY DO PŘÍRODY A ZA POZNÁNÍM, PŘÍRODOVĚDNÉ EXPEDICE. V případě opravdu pěkného počasí přesouváme i další činnosti ven na čerstvý vzduch např. svačinu, řízené činnosti, cvičení, polední odpočinek na stinné terase aj. Pobyt venku se zkracuje pouze v zimním období, kdy venkovní teplota klesne pod -10°C nebo fouká silný vítr či prší. V případě ostatních nepříznivých klimatických podmínek např. smog nebo jiné zhoršení kvality ovzduší pružně reagujeme a přizpůsobujeme činnosti, volíme klidnější formy.

Děti mají dostatek volného pohybu jak ve třídě, tak na zahradě. K pravidelným denním činnostem patří i ranní cvičení, kdy děti využívají různé druhy náradí a náčiní. Po skončení se děti otužují, omývají do půl těla. V letních horkých měsících mlžíme děti venku na zahradě.

K posilování zdravého fyzického a psychického rozvoje dětí v obou školkách patří i zařazování nadstandardních pravidelných aktivit jako sportovní projekty: PŘEDPLAVECKÝ VÝCVIK, ŠKOLIČKA BRUSLENÍ, SOLNÁ JESKYNĚ, HRAVÉ LYŽOVÁNÍ, HRAVÉ IN-LINE, NÁVŠTĚVY SOLNÉ JESKYNĚ, CVIČENÍ V TĚLOCVIČNĚ ZŠ a FLORBAL. Oblíbenou aktivitou je výjezd na **Podzimní a Jarní školu v přírodě**, spíše **přírodovědnou expedici**, která trvá vždy pět dní. Většinou místa poznávání měníme, nejoblíbenější jsou oblasti kolem řek, hor a podhůří.

Děti v LMSŠ mají **velký prostor pro volný pohyb**. Vzhledem k tomu, že jsme velkou část dne v přírodě, v lese, na hřišti, na zahradě, je samozřejmostí balancování, běh, chůze, lezení na stromy podle pravidel (na strom leze jen ten, kdo na něj vyleze sám bez cizí pomoci a předmětu, který by mu k tomu pomohl), vycházky do lesa, k potůčkům, na louky.

Pro rozvoj pohybových dovedností dětí využíváme lanové překážky, balanční plošiny, chůdy, dřevěné překážky i přirozené venkovní prostředí. V rámci ranních rozcviček využíváme metody **jógy pro děti** (Jóga s Lali). Pravidelnou ranní rozcvičkou je **Pozdrav slunci**, který doprovázíme s dětmi říkankou doplněnou o pohyb, ve kterém se propojují jógové pozice a vedou k protažení celého těla.

„ Pozdravíme Sluníčko, usmějem se maličko!

Jsi tam někde na obloze, ukryté ve zlatém voze.

Povyskočí ze své skrýše, paprskem si na zem píše.

Kdo umí rovně držet hlavu, postaví most na podlahu.

S kočičkou si pěkně hrát, nahrbit se, prohýbat,

hada nechat klidně spát, na ocas mu nešlapat.

Prolézt všechny skuliny, být poslušný, jak hodiny.

Přivonět ke kvítkům z luk, nadechovat čerstvý vzduch.

Já jsem tady, Slunce, kuk!“

Pravidelně s dětmi vyrážíme na delší vycházky či výlety do přírody. Děti vedeme k přiměřenému oblékání, podporujeme chození na boso. Chodíme s nimi ven za každého počasí.

Naše heslo: *„ Není špatné počasí, ale jen špatné oblečení!“*

ÚKOL: Pořídit dětem slackline. Zjistit, jaké jsou možnosti uspořádání cyklovýletu s dětmi v přírodě.

Odpočinek

Odpočinek je pro nás přirozenou součástí dne. **Nenutíme děti spát, ale učíme je odpočívat.**

Polední klid dodržujeme ve všech třídách - z hlediska psychohygienických potřeb jej nelze zrušit- u starších dětí však přizpůsobujeme situaci složení dětí ve třídě, kdy každý má jinou délku potřeby spánku nebo spát vůbec nechce. Takže volíme různé klidové činnosti (knihy, kreslení, stavebnice, společenské hry, individuální příprava), a měníme i formy odpočinku-zkrácené, avšak s ohledem na děti, které mají potřebu spánku vyšší! Stejně tak u mladších dětí je možno odpočinek zkrátit, opět s ohledem na potřeby jednotlivců a podmínek ve třídě. **V ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ NENUTÍME DĚTI KE SPÁNKU NA LŮŽKU!**

Opět je pro nás důležitý rituál zklidnění pomocí básničky:

Spíme v pelišku

„V hlubokém a temném lese veverka si šišku nese.

Nese si ji do pelišku, raduje se, že má šišku.

Dá si hlavu na šišku, spinká ve svém pelišku.“

Následně probíhá čtení na pokračování, zpívání ukolébavek nebo pouštění meditační hudby a ticho.

Převlékání na lůžko je nutné z hygienických hledisek, ovšem je možno po domluvě s učitelkou zvolit i jiný pohodlný, vzdušný oděv. V LMS děti odpočívají každý ve svém spacím pytli.

Úkol: Zjistit, zda toto odpovídá skutečnosti a zda nejsou děti nuceny násilnou formou ke spánku a k převlékání.

Pedagogové jsou dětem vzorem, sami se chovají podle zásad zdravého životního stylu.

Vstřícně komunikují s rodiči, nevnučují se, ale ani nezanedbávají vysvětlení a nechávají prostor k vyjádření, vedoucí k vzájemnému pochopení problému.

Dlouhodobé úkoly:

1. Snaha o další zkvalitňování jídelníčku – postupná analýza současných podmínek i možností a zavádění nových zdravých jídel a bio potravin ve spolupráci s dětmi, rodiči, pedagogickým i provozním personálem.
2. Sledování a případné zavádění nových možností, aktivit, trendů v oblasti sportovních, pohybových a tělesných aktivit, péče o tělo, společenského chování a etikety.

c) psychosociální podmínky

Smyslem naší práce je vytvářet ve školách přátelské, tolerantní, laskavé a láskyplné prostředí, do kterého se děti i dospělí rádi vrací, protože se zde cítí šťastni, v pohodě, spokojeně a bezpečně. Nasloucháme jeden druhému, srozumitelně komunikujeme, respektujeme se navzájem a víme, že každé dítě vychází z jiného rodinného zázemí. Prostor naší škole působí díky přístupu učitelů a ostatních zaměstnanců rodinně a útulně.

Náš vstřícný ADAPTAČNÍ PROGRAM je velmi vyhledáván mezi rodiči, zejména u těch dětí, které mají problém se zapojením do nového kolektivu dětí a potřebují delší čas ke zvykání si na nové prostředí, na nové lidi okolo sebe. Rodiče mohou zůstat ve třídě dle **individuálních potřeb dítěte**, mohou navštěvovat školu již před nástupem na několik hodin dopoledne poslední týden v srpnu. Mohou také využít DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ, který pořádáme 2x ročně- před zahájením nového školního roku a před zápisem dětí do mateřské školy. Zde se nenásilnou formou seznámí s tím, jak škola funguje, jak učitelé pracují s dětmi.

Pro rodiče nově přijatých dětí se koná v červnu INFORMATIVNÍ SCHŮZKA, kde se rodiče dozvědí důležité informace a kde i oni mohou vyslovit své požadavky či problémy dětí.

Pro rodiče dětí, které již mateřskou školu navštěvují, pořádáme TŘÍDNÍ SCHŮZKY 3x ročně- na konci listopadu, v březnu před zápisem do 1. tříd základní školy a v červnu na závěr školního roku, anebo dle potřeby. Rodiče mohou využít i KONZULTAČNÍ HODINY, které jsou po telefonické domluvě kdykoliv.

Dlouhodobé úkoly:

- pedagogové vytváří ve třídě prostředí tolerance, pohody a partnerství- jsou dětem příkladem - proto kolegyně na třídě spolu vstřícně komunikují, smysluplně spolupracují, stejně tak celý kolektiv Mateřské školy Sluníčko,
- pedagogové dbají na individuální a vývojové zvláštnosti, specifika u dětí, rovnocenné postavení,
- výchovně vzdělávací působení přizpůsobují kognitivním podmínkám, sociálním a emocionálním potřebám dětí 3- 6 letých, nejdříve však dětí 2 letých,

- zbytečně nespěchají, ponechávají dětem dostatek času a prostoru, možnost volby
- děti však dodržují PRAVIDLA SOUŽITÍ, která si vytvořila s učitelkou na začátku školního roku- pokyny jsou jasná a srozumitelná,
- komunikace s dětmi je vstřícná, empatická, podporující a naslouchající,
- aktivita a činnosti dětí jsou vhodně motivovány, podporovány kladným hodnocením, uznáním,
- děti nejsou zesměšňovány, podporovány v nezdravé soutěživosti, podceňovány, negativně hodnoceny,
- vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte,
- pedagogický styl počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte,
- pedagog pomáhá dětem ve vybudování a posilování zdravého pocitu sebevědomí, sebedůvěry, který je důležitý pro schopnost navazovat přátelství a rozvíjet vědomí úcty k ostatním,
- předchází projevům šikany a jiným sociálně patologickým jevům,
- mezi dospělými a dětmi panuje vzájemná důvěra, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podpora,
- vytváření prostředí plné pohody a radosti z prožitého dne.

d) organizace, metody a formy vzdělávání

REŽIM DNE

Rozvrh základních režimových činností týkajících se organizačního chodu školek je dostatečně flexibilní, umožňuje nám reagovat na nečekané situace, neplánované události a individuální potřeby dětí.

6.30 - 7:30 v LMS – 8.30	příchod dětí, hry podle jejich zájmu, individuální práce s dětmi, logopedické chvílky, pohybové chvílky, volná hra, ranní úkol
8.30 – 12.30	rozsah povinného předškolního vzdělávání
8.30 – 9.15 (9.30)	komunitní kruh (malé děti potřebují více času na jednotlivé činnosti) tělovýchovné chvílky, zdravotní cviky pro správný tělesný vývoj přesnídávka - velké děti pomáhají s její přípravou
9.15 (9.30) – 11.45	<ul style="list-style-type: none"> • řízené činnosti a pobyt dětí v přírodě – individuální a skupinové činnosti často venku, většina řízených činností se otáčí kolem našich tradic a soužití dětí s koloběhem v přírodě a kolem vnitřního etického, sociálního a estetického vývoje • výtvarné, pracovní, hudební a dramatizující činnosti • pohybové, psychomotorické, kontaktní hry a dopravní výchova • hry pro rozvoj rozumových, sociálních a fyzických znalostí a dovedností dětí • hry podporující rozvoj tvořivosti, řeči, matematických představ • hry podporující rozvoj prostorové orientace, paměti, logického myšlení • pobyt venku omezen, jestliže je silný vítr, déšť, mlha, znečištěné ovzduší a teplota pod -10 ° C
11.45–	oběd, hygiena, příprava na odpočinek, vyzvedávání dětí po obědě (Prosíme

12.15(12.30)	rodiče, kteří si chtějí vyzvednout dítě po obědě, aby dodrželi stanovenou dobu příchodu pro děti ve 12.30 hod. a ráno toho dne poznamenali vyzvednutí dítěte po obědě do sešitků v šatnách.)
12.15 – 13.00 13.00 – 15.00	předškoláci relaxace, četba či vyprávění na pokračování, klidové činnosti předškolní příprava – i venku v přírodě, svačina
12.30 – 14.15 14.15 – 15.00	malé děti četba a odpočinek, spánek, relaxace oblékání, úklid lůžkovin, cvičení, svačina
15.00 – 16:30 v LMŠ - 17.00	herní i zájmové aktivity dle výběru dětí, pohybové činnosti, pobyt venku

MŠ se otvírá v 6.30 hodin a provoz zajišťuje jedna ze tříd dle celoročního rozvrhu. Od 7:00 hod. probíhá výchovně-vzdělávací proces již ve všech třídách, v Beruškách od 7.30 hod. V odpoledních hodinách opět dle aktuálního rozvrhu jsou děti zhruba v 15:45 – 16:30 hod. postupně spojeny do jedné ze tříd. Podobný režim probíhá v LMŠ. Děti se postupně scházejí od 7:30 hod., od 8:30 hod. funguje 2. oddělení. Odpoledne je provoz v 15:30 hod. sloučen do jedné skupiny.

K překrývání při přímé pedagogické činnosti učitelů dochází podle podmínek a možností mateřské školy. Paní učitelky MŠ souběžně působí na děti, zejména při společných vycházkách do přírody, při naučných expedicích, při cvičení v tělocvičně ZŠ Sulice, u projektových činností - Den Země, Den vody, Africký týden, Vesmír, při sportovních aktivitách jako je předplavecký výcvik, bruslení, solná jeskyně a další, při všech edukativních činnostech, které se přesouvají do přírody nebo na školní zahradu. V LMŠ se paní učitelky překrývají po většinu doby vzdělávání dětí nebo pracovní činnost vykonává souběžně nepedagogický pracovník s odbornou kvalifikací, pokud je přítomno více než 8 dětí.

Organizace chodu mateřských škol se řídí směrnicemi ředitelky školy, Školním řádem, Provozním řádem a dalšími právními předpisy.

V MŠ předškolní vzdělávání probíhá ve čtyřech třídách. Každá třída je umístěna v samostatném pavilonu, barevně rozlišeném, nezávisle fungujícím na ostatních pavilonech. V LMŠ se předškolní vzdělávání uskutečňuje ve dvou třídách. Rozdělení dětí do tříd je heterogenní, pokud situace umožňuje, je přihlíženo k přáním rodičů, umístit sourozence do jedné třídy. Ve smíšených třídách vznikají přirozené skupinky dětí, a to nejen podle věku, ale i podle individuálních schopností a podle formujících se osobností jednotlivých dětí. Společně si ve třídě hrají, tvoří a z nabídky činností si během dne vybírají. Smíšené třídy jsou výhodné také pro některé sourozence, kde mladším pomáhá starší sourozenec při postupné adaptaci a dává mu podporu při separaci od rodičů.

Ředitel mateřské školy písemně dohodne se zákonným zástupcem dítěte docházku dítěte do mateřské školy. Jedná-li se o děti podle § 34 odst. 10 školského zákona, lze dohodnout prodloužení docházky dítěte, jemuž nebyl rozsah vzdělávání omezen v rozhodnutí o přijetí, nejdříve s účinností od prvního dne druhého kalendářního měsíce následujícího po uzavření dohody; o uzavření této dohody ředitel mateřské školy neprodleně informuje zákonného zástupce dítěte, které se vzdělává ve zbývajících dobách.

Kapacita škol není překračována.

Slučování tříd z důvodů snížení počtu učitelek /nemoc/ je využíváno minimálně, pouze pokud není jiná možnost.

Organizačně je činnost zajištěna tak, aby učitelka měla přehled o dětech a koordinovala činnosti tak, aby nedocházelo k porušování bezpečnosti práce.

Organizačně je zajištěn pravidelný režim a řád školy, který je přizpůsoben potřebám a požadavkům dětí v jednotlivých třídách.

Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, není-li dále stanoveno jinak.

Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání je třeba dodržet podmínky stanovené zvláštním právním předpisem (§50 zákona č. 258/2000 Sb.)

O přijetí dítěte rozhoduje ředitel mateřské školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě registrujícího lékaře.

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku.

O přijetí do obou škol rozhoduje ředitel na základě kritérií stanovených zřizovatelem, je-li jím stát, kraj, obec nebo svazek obcí, a v ostatních případech rozhoduje na základě kritérií stanovených vnitřním předpisem právnické osoby vykonávající činnost školy. Kritéria pro

přijímání do mateřské školy se zveřejňují předem, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

V mateřské škole s celodenním provozem je možné zřídit třídy s polodenním nebo internátním provozem. V lesní mateřské škole s celodenním provozem je možné zřídit třídy s polodenním provozem. Lesní mateřská škola je typem mateřské školy.

Individuální vzdělávání - Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně vzděláváno převážnou část školního roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,
- b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Ředitelka mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být vzděláváno. Tyto oblasti vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen RV PPP) a ze Školního vzdělávacího programu: „Jaro, léto, podzim, zima, kalendář nám ve Sluníčku připomíná“. Ředitelka doporučí další dokumenty zákonným zástupcům: Konkretizované očekávané výstupy (příloha RV PPP) a Desatero pro rodiče. Všechny tyto dokumenty lze nalézt na webových stránkách mateřské školy v záložce Dokumenty – Obecné dokumenty <http://www.msslunicko.eu/o-skolce/dokumenty/> Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Doporučený způsob ověření pro zákonného zástupce je založit dítěti Portfolio dítěte, které bude obsahovat výtvarné práce, fotografie činností, seznam přečtené literatury a jiné zajímavé podklady např. vstupenky, které při ověření může předložit ředitelce školy.

Termín ověření stanovila ředitelka na každou 3. středu v měsíci listopadu daného školního roku a náhradní termín na každou 2. středu v měsíci prosinec daného školního roku, pokud nebude termín zákonným zástupcům vyhovovat, lze dohodnout s ředitelkou individuálně termín jiný. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Metody a formy vzdělávání

V našich školách uplatňujeme a využíváme především prožitkové a kooperativní učení, situační a didakticky cílené vzdělávání formou her a činností, které jsou spontánní i záměrné, individuální, skupinové i frontální. Důležitou úlohu hraje také spontánní sociální učení a dramatická výchova. Zahradu slouží jako přírodní učebna. Oblíbené jsou tematické dny či projektová výchova.

V LMŠ využíváme přírodní prostředí ke hře, k projektovým týdnům, lesním dnům, využíváme pozorování jako přirozený způsob poznávání světa, pokusy a experimenty s přírodními materiály, smyslové a simulační hry, hry k probouzení lásky, empatie k přírodě. Pozorování a experimenty je vhodné doplnit dokumentací – děti mohou jednotlivé fáze malovat, fotografovat, měřit a s pomocí pedagogů zapisovat, pro vytvoření názorného grafu. Ačkoli děti zápisky ani graf nepřečtou, jsou tyto činnosti dobrým vzorem systematické práce a děti většinou také velmi baví.

Snažíme se o to, aby děti již získané zkušenosti a dovednosti propojily s novým poznáním, využíváme práci s informacemi, realitu, prožitky, myšlení, fantazii, citové projevy dětí, a to metodami založenými na hře (tvořivé, námětové, dramatizující, konstruktivní, s pravidly), experimentu, pozorování, pokusu, prožitku, vzoru, pohybu, manipulaci, komunikaci, tvoření, fantazii, myšlenkových operacích, poznávání. Nabídku činností/aktivit, příležitostí, situací připravujeme dětem vždy s ohledem na jejich individualitu, zájmy, potřeby, možnosti a schopnosti dle věku tak, aby dostatečně plnily vzdělávací přínos pro předškolní vzdělávání.

Prožitkové učení je efektivní s hlubokým a trvalým dopadem, dítě nenutíme, ale pomocí hry nebo činnosti ho motivujeme, abychom u něj vzbudili zájem o danou aktivitu. Dítě pak spontánně objevuje, zkoumá, poznává a citově ji prožívá. Podporujeme a rozvíjíme komunikační dovednosti za využití slovní i mimoslovní komunikace, dáváme dětem prostor pro aktivitu, tvořivost a fantazii. Nabízíme ale také konkrétní činnosti a snažíme se zapojit všechny smysly a obě hemisféry.

Při **kooperativním učení** podporujeme formování a využívání interpersonálních a skupinových dovedností, vedeme děti k osobní odpovědnosti za společný výsledek. Děti spolu komunikují, řeší problémy a situace, učí se vzájemně naslouchat, vyjádřit svůj souhlas/nesouhlas.

V rámci **situačního učení** využíváme jak situace vzniklé, neplánované, např. dětské konflikty, tak učební situace plánované v rámci nabídky činností, u kterých odhadujeme reakce dětí a podle toho situace volíme.

Snažíme se jednat a chovat se tak, abychom byli dětem správným vzorem, protože napodobování je pro děti formou **spontánního sociálního učení**. S dětmi společně vytváříme pravidla chování, která jsou jednoznačná, splnitelná a dodržují je i pedagogové.

Děti podporujeme při formování postojů a získávání zkušeností a dovedností na základě vlastního prožitku a vlastní aktivní činnosti. V rámci **dramatické výchovy** využíváme např. pantomimu, vyjadřování říkadél pohybem, pohybové vyjadřování emocí, hra na „jako“.

Upřednostňujeme činnosti, které:

- **podporují** vytváření kladných vzájemných vztahů – vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost, úcta ke druhému a jiných vlastností, které by si děti měly osvojit, aby dokázaly respektovat druhého, dokázaly se domluvit
- **se zaměřují** na oblast ekologie – aktivně chránit přírodu, třídit odpad, pracovat na školní zahradě
- **podporují** přirozenou zvědavost dětí= proměnlivá příroda vyvolává četné otázky: „co je to“ a „proč je to tak“
- **napomáhají** rozvíjet čtenářskou gramotnost, hudební a hudebně pohybové schopnosti a dovednosti dětí – zejména hru na flétničku, zpívání a tancování, dramatizace, reprodukce
- **umožňují** rozvíjení pohybových dovedností dítěte – v lese, na zahradě, v bazénu, na hřišti, v solné jeskyni
- **seznamují** a rozvíjejí estetické vnímání dětí – např. lesní příběhy a pohádky, sledování divadelních představení, návštěva kulturních objektů, památek a výstav
- **formují** estetický cit, umožňují dětem seberealizaci, vedou je k sebehodnocení – např. samostatné myšlení, tvořivé sebevyjádření, prostorové vyjádření
- **umožňují** vnímat okolní svět všemi smysly (prožitky dítěte – návštěva u hasičů, divadel, čokoládového domečku, výstavy, návštěva galerií, jízda vláčkem, oslavy, svátky)
- **posilují** sebeobslužné dovednosti a návyky dětí, vedou je k samostatnosti (školy v přírodě, celodenní výlety)
- **rozvíjejí** řečový projev dítěte (zařazování řečově metodických cvičení a her zaměřených na správnou výslovnost všech hlásek, říkadla, básně, jazykové chvilky s angličtinou)
- **věnují** zvýšenou pozornost problémovým dětem (pravidelné využívání odborných znalostí psychologa)
- **posilují** prosociální chování ve vztahu k ostatním (posezení s rodiči i prarodiči, podzimní slavnosti, vánoční oslavy, jarní slavnosti)
- **napomáhají** rozvíjet matematickou gramotnost- orientaci v prostoru, na ploše, v čase, chápat číselné a matematické pojmy

Dlouhodobé úkoly:

1. pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání,
2. každodenně se zařazují řízené zdravotně preventivní pohybové chvilky,
3. stanovené počty ve třídách nejsou překračovány, spojování tříd je maximálně omezeno,
4. dbát na vyváženost mezi činnostmi spontánními a řízenými,

5. dětem umožnit potřebné zázemí, klid, bezpečí, ale i soukromí, pokud ho vyžadují,
6. poskytovat dostatek času a prostoru pro spontánní hru- možnost v ní pokračovat,
7. podněcovat především k vlastní aktivitě, experimentování,
8. neuspěchávat činnosti, pracovat svým tempem, vyvarovat se přeorganizovanosti,
9. využívat všech forem činností a střídat je: individuální, skupinové, frontální.

e) řízení mateřských škol

Statutárním orgánem je ředitelka Mgr. Václava Kunická. Práci ředitelky vyhodnocuje zřizovatel Obec Sulice v čele se starostou. Ředitelka školy je odpovědná za řízení a organizaci škol, zajišťuje podmínky i naplněnost ŠVP, zajišťuje spolupráci se zřizovatelem i s orgány státní správy, tvorbu vnitřních předpisů, zpracovává výhledové i roční plány školy, zajišťuje prezentaci školy, provádí kontrolní činnost.

Vedoucí učitelka v MŠ je Veronika Gebrlínová, v případě nepřítomnosti ředitelky a vedoucí učitelky je zastupující učitelkou Marie Marcínová. V LMŠ je vedoucí učitelkou Bc. Hana Blisová

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků školy jsou jasně vymezeny pracovními náplněmi, pracovním a organizačním řádem. Je vytvořen funkční informační systém uvnitř i navenek mateřské školy. Ředitelka vytváří prostředí vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje zaměstnance do řízení mateřské školy, respektuje jejich názor, podporuje a motivuje spoluúčast na rozhodování o otázkách školního programu, vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Zákonní zástupci dětí mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Jsou včas a pravidelně informováni o aktivitách školy.

Učitelky mateřské školy pravidelně informují zákonné zástupce o prospívání a pokrocích jejich dítěte, chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených záležitostech. Mezi zákonnými zástupci a pedagogy se snažíme vytvořit vztah založený na oboustranné otevřenosti, vstřícnosti, porozumění, důvěře, respektu a ochotě spolupracovat.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základní školou, s organizacemi v místě mateřské školy, s logopedem, s partnerskými mateřskými školami, se SDH, s Policií ČR.

Úkol: zlepšit týmovou práci a komunikaci mezi zaměstnanci obou škol.

- Mateřská škola má velmi dobrou spolupráci se zřizovatelem, pomáhá zajišťovat akce obce např. Vítání občánků, Setkání seniorů, Oslny dne dětí. Obec vychází maximálně vstříc požadavkům školy, spolupracuje také při Mikulášské nadílce, při zahájení adventu Slavnostním rozsvícením vánočního stroměčku ve škole.
- Škola spolupracuje se Základní školou v Kamenici a Základní školou v Kostelci u Křížků, nejvíce se ZŠ Sulice- navštěvujeme se při nejrůznějších akcích např. Předškoláci ve škole, Děti ze školky na návštěvě u starších kamarádů, Vánoční besídka pro školáky atd. Jsme v úzkém kontaktu i s učitelkami současných a

budoucích „prvňáčků“, řešíme společnou problematiku budoucích žáků např. děti špatně vyslovují některé hlásky, špatně drží tužku. Úspěšná a oblíbená je spolupráce se sousední ZŠ Sulice, kdy p. učitelka 1. tříd s budoucími školáky absolvuje již třetím rokem „Školičku nanečisto“. Pravidelně 2x týdně navštěvujeme tělocvičnu v ZŠ.

Dlouhodobé úkoly:

1. Hledat nové možnosti komunikace a spolupráce se zaměstnanci školy, se zřizovatelem, rodiči, sponzory, zájmovými spolky a charitativními projekty.
2. Motivovat zaměstnance k vnímání týmové spolupráce jako nezbytné podmínky pro naplnění cílů ŠVP PV a společnému naplňování úkolů a filozofie ŠVP PV

f) personální a pedagogické zajištění

Ve škole pracuje 12 učitelek MŠ, z toho 9 učitelek v MŠ a 3 učitelky v LMS. Všechny učitelky MŠ mají předepsanou pedagogickou kvalifikaci. V každé třídě pečují o děti dva pedagogové, v jedné z nich i ředitelka školy. Pedagogové využívají různé formy DVPP, jejich vzdělávání je cílené a tematicky zaměřené, vychází z evaluační činnosti ředitelky školy, potřeb realizace kvalitní vzdělávací činnosti a požadavků jednotlivých pedagogických pracovníků. Pedagogové i ředitelka školy navštěvují různá školení k získávání nových poznatků, které pak aktivně využívají ve své praxi a předávají je ostatním. Naše Mateřská škola Sluníčko se zapojila na podzim roku 2016 do Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání projektem Podporujeme inkluzi. Cílem výzvy je podpora jednak osobnostně profesního rozvoje pedagogů prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného setkávání a sdílení zkušeností pedagogů, pomoc školám při společném vzdělávání dětí, a to možností personálního posílení o školního asistenta. Důležitou oblastí podpory je také usnadnění přechodu dětí z mateřské školy do základní školy a spolupráce s rodiči dětí. Školní asistent pomáhá zejména dětem, které jsou ohrožené školním neúspěchem.

Ředitelka maximálně podporuje profesionalizaci celého týmu včetně sebe, reaguje na požadavky a vývoj současné společnosti. Pedagogové usilují o další profesní růst prohlubováním své kvalifikace. Pedagogové jednají, pracují a chovají se profesionálním způsobem při všech činnostech během dne, při spolupráci s rodiči a ostatními partnery. Každá iniciativa směřující ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu je vítána a maximálně podporována.

Rozvrh přímé pedagogické péče všech pedagogů je řešen rovnoměrným rozvržením, kdy je zajištěno pravidelné střídání ranní a odpolední směny při přímé výchovně vzdělávací činnosti u dětí tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče všem dětem v průběhu celého dne a aby byla co nejefektivněji využita pracovní doba každého jednotlivce.

Specializace jednotlivých pedagogů je využita při hlavní výuce i v doplňkových programech. Všechny záměry a cíle jsou realizovány vlastním pedagogickým týmem. Učitelky vycházejí ze ŠVP, který je v souladu s RVP PV.

Na podporu kvality vzdělávání a osobnostního růstu každého pedagoga byla zavedena profesní portfolia pedagogů, jejichž záměrem je propojení vzdělávání pedagogů s dosažením kvalitnějších výsledků ve vzdělávacím procesu. Každoroční autoevaluace a hodnotící rozhovor ředitelky školy s jednotlivými učitelkami slouží jako podklad hodnocení a odměňování a stanovení cílů v dalším strategickém plánování.

K mateřské škole náleží i provozní zaměstnanci (úklid, výdejna) a zaměstnanec zajišťující ekonomický úsek.

Úkoly

1. Aktivně vyhledávat a v praxi uplatňovat nové přístupy, metody, formy práce s dětmi.
2. Častěji využívat nefinanční motivaci zaměstnanců jako je pochvala, zlepšení pracovních podmínek aj.
3. K osobnímu a profesnímu růstu využívat seminářů a dalších forem vzdělávání, dále také sdílení zkušeností, studium odborné literatury i vzájemných hospitací.

g) spoluúčast rodičů

Rodiče mají možnost využít adaptační program školy, kdy mohou poslední týden v srpnu před začátkem nového školního roku, ve stanovený čas dopoledne a odpoledne, navštívit školku a pohrát si v ní za doprovodu rodiče,

rodiče mohou kdykoliv během školního roku nahlédnout do třídy, pohrát si, pomoci uklidit hračky svému dítěti, podívat se, co postavilo, vyrobilo, nakreslilo,

pedagogové sledují konkrétní potřeby dětí, snaží se jim porozumět, vyhovět jim, o potřebách i pokrocích dětí informují zákonné zástupce a společně je konzultují, případně se domlouvají na dalším postupu při výchově i vzdělávání,

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ- pořádáme 2x ročně- před zápisem do MŠ v lednu a před zahájením nového školního roku v srpnu,

společné akce s rodiči- ODPOLEDNÍ TEMATICKÉ TVOŘENÍ 2x ročně, Vánoční besídka, výlety, pomoc v projektech CELÉ ČESKO ČTE DĚTEM (rodiče chodí číst dětem pohádky) a RECYKLOHRANÍ (sběr vysloužilého elektronického odpadu), sběr papíru 2x ročně a plastových víček, účast v BESEDÁCH např. „Školní zralost“ a „Nechci kazy školka“, společné stavění sněhuláků na charitativní akci v projektu „Sněhuláci pro Afriku“ a mnoho dalších,

v šatnách každé třídy jsou Informační tabule, webové stránky jsou aktualizovány dle potřeby, třídní schůzky probíhají 2x ročně, rozesílání informačních emailů minim. 1x týdně nebo dle potřeby, nově od září také prostřednictvím on-line aplikace Naše školka, úřední deska a vitrína u hlavního vchodu. Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje,

konzultační hodiny probíhají po předchozí domluvě kdykoliv, konzultace s třídní učitelkou po předchozí domluvě vždy po skončení přímé výchovně vzdělávací činnosti u dětí,

u předškolních dětí provádíme zjišťování školní zralosti, které podrobně s rodiči konzultujeme a doporučujeme případná opatření. V případě, že se dítě jeví jako nezralé, je rodičům doporučena návštěva pedagogicko- psychologické poradny,

pro děti nadané a pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami vytváříme individuální vzdělávací plán, se kterým jsou rodiče seznámeni a stvrzují souhlas. Pro děti s odkladem školní docházky vytváříme ve spolupráci s rodiči takové podmínky, které by umožnily upravit a rozvinout především oblast, pro kterou byl odklad udělen,

pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně a taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Varují se poskytování nevyžádaných rad,

k neustálému zlepšování spolupráce i výchovně vzdělávací práce slouží dotazník, který mohou rodiče vyplnit i anonymně a vyjádřit své názory, připomínky, nápady, náměty k

veškerému dění ve škole. Ty mohou vyjádřit také kdykoli prostřednictvím emailu, telefonátu či osobního rozhovoru s ředitelkou školy či pedagogy.

Úkol:

- pracovat na vybudování partnerského vztahu, založeném na oboustranné spolupráci, důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, respektu a ochotě- SPOKOJENÉ A ŠTASTNÉ DÍTĚ JE NÁŠ SPOLEČNÝ ZÁJEM!
- sledovat potřeby jednotlivých dětí, rodin,
- pravidelně poskytovat informace,
- podporovat rodinnou výchovu, osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělání,
- jednat empaticky, taktně, ohleduplně,
- CHRÁNIT SOUKROMÍ RODINY- zachovávat diskrétnost o svěřených vnitřních záležitostech,
- nabídnout možnost založení KLUBU ŠKOLKY z řad rodičů.

h) vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Za každé dítě s přiznaným podpůrným opatřením se snižuje nejvyšší počet dětí ve třídě.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). V případě, že se u dítěte projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu, bude vytvořen třídními učitelkami Plán pedagogické podpory. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením Školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i *uplatňování vysoce profesionálních postojů* učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Podpůrná opatření 1. stupně

Pokud na základě pedagogické diagnostiky zjistíme, že má dítě obtíže při vzdělávání, škola zpracuje Plán pedagogické podpory dítěte (PLPP), který zahrnuje mj. popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte a podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. PLPP bude vyhodnocen nejpozději po třech měsících. Podkladem pro zpracování PLPP je ŠVP.

Nebude-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně postačující, doporučí škola vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení (ŠPZ). Zprávu z vyšetření obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení a na jehož základě sestaví Individuální vzdělávací plán (IVP), který obsahuje mj. podpůrná opatření druhého až pátého stupně (dle doporučení ŠPZ).

Nejsou-li podpůrná opatření dostačující, školské poradenské zařízení vydá doporučení stanovující jiná podpůrná opatření, případně stejná podpůrná opatření vyššího stupně.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro zpracování IVP doporučení ŠPZ. V IVP se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí, tak aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření¹ při vzdělávání dětí;

- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními,
- v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření;
- při vzdělávání dítěte, které nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání dítěte, které při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tak dítěti obtíže při vzdělávání (protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže), může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

Pravidla pro zpracování, hodnocení, aktualizaci PLPP a IVP

Zpracování PLPP je v kompetenci učitelek. Zpracování IVP je v kompetenci ředitelky školy ve spolupráci s třídními učitelkami, zákonnými zástupci a asistenty pedagoga.

Cílem PLPP a IVP je zajistit pro děti v mateřské škole podmínky, které reflektují a všestranně rozvíjí jejich možnosti a dovednosti s ohledem na aktuální situaci, vývojový stupeň a zdravotní stav.

Podpůrná opatření 1. stupně

Na základě výsledků pedagogické diagnostiky a konzultací s ředitelkou školy zpracovávají třídní učitelky PLPP.

Jedná se o taková opatření, která pomohou dítěti v rozvoji oslabených funkcí, např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce, střídat činnosti a respektovat tempo dítěte.

V PLPP učitelka uvede charakteristiku dítěte a popis jeho oslabených funkcí, dále navrhne cíle, metody a pomůcky pro rozvoj těchto funkcí, vhodnou organizaci výuky a spolupráci se zákonnými zástupci.

Hodnocení PLPP provádí učitelky průběžně a po 3 měsících konzultují vyhodnocení s ředitelkou školy.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP není dostačující, požádá učitelka po konzultaci s ředitelkou školy zákonného zástupce, aby navštívil ŠPZ, které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů.

Na základě doporučení ŠPZ zpracovává ředitelka IVP. IVP konzultuje se zákonnými zástupci dítěte, třídními učitelkami, popř. asistentem pedagoga a ŠPZ odesílá nejpozději do 1 měsíce od obdržení zprávy ze ŠPZ.

Pokud je na třídě asistent pedagoga, vede o dítěti Deník, ve kterém zaznamenává nejen pokroky či nezdary dítěte, ale také návrhy do IVP.

IVP průběžně hodnotí třídní učitelky, popř. ve spolupráci s asistentem pedagoga (minimálně 1x za 3 měsíce) a své závěry konzultují s ředitelkou, která následně rozhodne o dalším postupu.

Se zákonnými zástupci jsou realizovány individuální konzultace, dle potřeby, min. 2x za školní rok.

V případě podpůrného opatření v podobě asistenta pedagoga, je v náplni práce třídních učitelek ho metodicky vést a úzce s ním spolupracovat, jak při plánování činností pro dítě, tak jeho hodnocení. Asistent pedagoga vypracuje dítěti Profil na jednu stránku, který dá k dispozici všem pedagogům a zaměstnancům školy, kteří s dítětem přijdou do styku.

Nemůže-li učitelka ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, informuje ředitelku školy a škola po projednání se ŠPZ a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte, poskytne, po dobu nezbytně nutnou, jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně.

Shledá-li učitelka po konzultaci s ředitelkou školy, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ, tedy PPP nebo SPC. Obdobně postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná

ch) vzdělávání dětí nadaných

Naše škola se neustále snaží o vyhledávání dětí nadaných. V případě takového dítěte spolupracujeme s odborníky z PPP pro Prahu – východ v Praze Hloubětíně a ve Strančicích v oblasti posouzení a identifikace nadání. Dítěti je na základě zprávy z PPP vytvořen v rámci jeho portfolia individuální vzdělávací plán, který je konzultován s rodiči a společně vyhodnocován 2 x ročně.

Podporu a rozvoj nadaných dětí zajišťujeme především využíváním vhodných didaktických pomůcek, materiálů, volbou vhodných metod a forem výuky, předkládáním vyššího stupně

složitosti nabízených činností, individuálním přístupem a dalšími nabízenými specifickými činnostmi.

i) vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dvouletých dětí má svá specifika a proto se naše škola snaží o to, aby byly v co nejvyšší míře respektovány vývojové potřeby těchto dětí.

Soustředíme se především na:

- úzkou spolupráci s rodinou a adaptační proces
- stimulaci motorických dovedností, uspokojení potřeby pohybové aktivity
- podporu rozvoje poznávacích procesů – nabídka vhodných hraček – vkládanek, jednoduchých stavebnic s velkými dílky, zvukových hraček atd.
- rozvoj komunikace – rozvoj řeči a slovní zásoby – říkanky spojené s rytmizací a pohybem, dětská leporela atd.
- učení nápodobou – u dítěte převažuje volná hra, prostor pro pohybové aktivity, prostor pro zkoumání, objevování, experimentování a tomu přizpůsobené hry, hračky, materiály
- osamostatňování – schopnost ovládat vyměšování (stupátka na toaletách, nočníky, přebalovací podložka)
- dostatek času na sebeobsahu – podpora, povzbuzení, dopomoc
- úpravu materiálních a psychosociálních podmínek – bezpečný prostor ve třídě i na zahradě, případná úprava režimu dne
- optimální využívání úvazků pedagogických pracovníků

Podmínky pro vzdělávání

Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let jsou ve škole zajištěna opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, prostorových i materiálních podmínek, včetně přizpůsobení organizace vzdělávání.

Věcné podmínky

Prostředí poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne, jak je uvedeno v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání.

Hygienické podmínky

Stávající hygienické předpisy pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let jsou již zohledněny (viz vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů).

Životospráva

V oblasti životosprávy je denní režim upraven dle potřeb dětí (zejména v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí).

Personální podmínky

Je optimálně využita maximální možná výše úvazků pedagogických pracovníků. Rozpis přímé pedagogické činnosti pedagogů je stanoven tak, aby bylo možné co největší souběžné působení pedagogů v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne.

Organizace vzdělávání

Z hlediska organizačního zajištění chodu umožňujeme dětem zejména individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování.

Stravování

Při přijetí dítěte do mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte je stanoven způsob a rozsah stravování dítěte, a to tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v mateřské škole, stravovalo vždy. To znamená, že má nárok na stravování formou přesnídávky, oběda a svačiny, a to v souvislosti s délkou dohodnutého pobytu v mateřské škole. Školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin (vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování). Děti mladší 3 let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3 – 6 let) uvedené v Příloze č. 1, vyhlášky o školním stravování.

Bezpečnostní podmínky

Se zajištěním bezpečnosti úzce souvisí již výše zmíněné podmínky, jejichž optimální nastavení může eliminovat případná bezpečnostní rizika. Při zvýšení počtu dětí při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy. Děti ve věku od 2 do 3 let jsou skupinou osob se zvýšeným požárním rizikem.

Úkoly

1. Na základě analýzy potřeb a možností vybavit třídy dalšími pomůckami a hračkami pro děti raného věku.
2. Další vzdělávání všech pedagogických pracovníků v oblasti specifík práce s dvouletými dětmi i dětmi se SVP.
3. Pro zajištění osobní hygieny dětí nakoupit nočníky (zajistit jejich adekvátního vymývání a dezinfekci), přebalovací podložku, odpadkový koš s nožním ovládním, místo na ukládání plenek a vlhčených ubrousků, krémů či zásypů.

IV. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU:

„JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA, KALENDÁŘ NÁM VE SLUNÍČKU PŘIPOMÍNÁ“

1. VIZE: Vizí našich škol je umožnit dětem prožít šťastné a aktivní dětství s vytvořením pohodového a kamarádského prostředí plného empatie, porozumění, lásky, respektu a tolerance. Probouzet a rozvíjet u dětí vztah k přírodě, schopnost přírodu vnímat, prožívat, zkoumat, chápat v její pestrosti, propojenosti, uvědomovat si problémy, s kterými se příroda potýká, i hledat cesty, jak jí pomoci. Navazovat na rodinnou výchovu a rozvíjet samostatné, zdravě sebevědomé děti, připravené pro úspěšné zahájení školní docházky.

2. CÍL: usnadnit dětem počátky jejich životní a vzdělávací cesty s ohledem na jejich potřeby a zájmy a připravit je na vstup do 1. třídy ZŠ jak po stránce sociální, citové, tak také s přiměřeným množstvím zkušeností, poznatků a manuálních dovedností a se základy mravního jednání a zdravého životního stylu, na které může škola navazovat.

PROFILACE ŠKOLY: 1.) výchova ke zdravému životnímu stylu k pohybovým a sportovním aktivitám

2.) environmentální výchova a péče o blízké životní prostředí

1.) Pohyb je jednou z nejdůležitějších biologických potřeb dítěte, s jasným přirozeným efektem na zdraví, tělesnou i psychickou zdatnost. Pohyb pro zdraví = pohyb s radostí. Je zde také významný sociální aspekt, rozvíjí se kamarádství, smysl pro fair-play, děti se lépe učí vyrovnat se s prohrou a neúspěchem. Právě v předškolním věku si dítě vytváří na sport a pohyb vůbec významné návyky. Víme také, že předškolní věk je i období rozhodující pro naučení se a přijetí celoživotních zásad zdravé výživy. Na formování preferencí má zásadní vliv životní styl rodiny, prostředí školky, vliv sdělovacích prostředků.

2.) Naše Mateřská škola Sluníčko i Lesní mateřská škola Pampeliška se nachází na vesnici, má blízko k přírodě, k přirozenému pohybu v ní, proto se může zaměřit na zdravý životní styl, na vybudování a posilování kladného vztahu dětí k rostlinkám a zvířátkům, vůbec ke všemu živému, ale i neživému. Zejména v péči o sebe sama, uvědoměním si, co je zdravé pro tělo, zapojením do projektu Recyklohraní, tříděním odpadu ve škole do barevných nádob, jmenováním energetické hlídky, péči o zahradu, sázením kytiček, pletím, pozorováním a krmením ptáčků v krmítku, každodenním pobytem v přírodě, péči o zvířátka v akváriu a teráriu, ale i o sebe samé, tím vším chceme působit na naše děti a jejich rodiče, aby si uvědomovali, že všichni jsme součástí světa a musíme se naučit odpovědnosti za své chování k životnímu prostředí a pečovat o něj!

EVVO: smysl a obsah environmentální výchovy a osvěty

Cílem EV je rozvoj znalostí, dovedností a postojů potřebných pro environmentálně odpovědné jednání.

Základní cíle Ekoškoly:

- umožnit dětem denně pobyt v přírodě nebo v přírodně upravené školní zahradě,
- pečovat o zdravý životní styl dětí prostřednictvím zdravého stravování, dostatku příležitostí k pohybu v přírodním terénu, otužování venku za každého počasí,
- nabízet podněty přiměřené věku vedoucí k aktivnímu učení v přírodě – posílit učení pozorováním, experimentováním, zážitky a hrou v přírodě,
- podpořit elementární základy pro odpovědný postoj k životnímu prostředí,
- snižovat ekologickou zátěž provozu MŠ,
- aktivně zapojit děti a rodiče do péče o místní životní prostředí.

Ekologické chování:

- správné a pravidelné třídění odpadu
- šetření energií, vody
- smysluplné využívání přírodních zdrojů
- péče o přírodu
- zdravý životní styl
- střídmost, nekonzumní styl života
- udržitelný rozvoj

Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků.

K čemu vychovává environmentální výchova?

- k pochopení vztahu člověka a životního prostředí: učí pozorovat, vnímat a hodnotit důsledky jednání - „Bez přírody se neobejdu. Ctím hodnoty, které nevytvořil člověk.“
- k zodpovědnosti za své jednání i ve vztahu k následujícím generacím
- k dovednosti hledat řešení environmentálních problémů
- k aktivní účasti na ochraně přírody a ŽP
- k životnímu stylu, který je příznivý pro ŽP- „Umím si přírodu užít!“

Environmentální výchova ve škole:

- probíhá během celého školního roku v rámci čtyř ročních období,
- kontakt s přírodou vychází z polohy naší vesnice, z prostředí školy, z rozlohy zahrady, z blízkosti lesa – zkoumáme a učíme se přímo v něm vlastní zkušeností, z blízkosti rybníčku a potůčků – zdroj pitné vody, ŽP rostlin a živočichů,

- zveme rodiče na různé akce propojené s přírodou (většinou zahradní akce na různá témata podle nápadů učitelek),
- pracujeme s ročním obdobím tak, aby děti měly dostatek motivací k jednotlivým činnostem,
- aby měly čas vstřebat informace a poznatky o přírodě celkově,
- do třídních programů jsou podle věkového složení dětí, podle nabídky lokality obce a podle nápaditosti učitelek sestavovány různé menší či větší projekty se zaměřením na faunu a floru,
- děti se učí rozpoznávat kladné a záporné vlivy člověka na přírodu,
- získávají poznatky o důležitosti ochrany životního prostředí,
- zároveň si osvojujeme návyky jako např. třídění odpadu, šetření energiemi,
- podnikáme vycházky a výlety,
- samozřejmě délka vycházek se přizpůsobuje klimatickým podmínkám, věku a fyzickým schopnostem dětí.

Oblasti kompetencí dle RVP ve vztahu k environmentální výchově:

- kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální,
- pracovní kompetence,
- kompetence občanské.

MŠ je dále zapojena a využívá těchto externích projektů:

- Recyklohraní
- Celé Česko čte dětem
- Nechci kazy školka
- Mrkvička
- Mezi námi povídej
- AIESEC Edison little
- Školka spolupracující s Mensou
- Prima vizus na zraku dětí nám záleží
- Sněhuláci pro Afriku
- Skutečně zdravá škola
- Taneční školička
- Pupásek

Mezi interní projekty patří:

- Předplavecký výcvik
- Školička bruslení
- Hravé lyžování
- Hravé in-line
- Škola v přírodě
- Rodiče vítáni

MŠ bude intenzivně sledovat další nové možnosti a významné projekty i akce, které by mohly být pro děti zajímavé a přínosné a v případě zájmu se zapojí.

NAŠE PRAVIDLA SOUŽITÍ:

- Jsme k sobě ohleduplní,
- jsme vnímaví k potřebám druhých,
- necháváme prostor k vyjádření druhým,
- jsme-li požádáni o pomoc, pomůžeme,
- vědomě si neubližujeme,
- neposmíváme se,
- při práci jsme pozorní a soustředění,
- nenutíme druhé dělat to, co nechtějí.

DOPORUČENÉ METODY VZDĚLÁVACÍHO PROCESU:

- komunikativní kruh
- projektová výuka
- místně zakotvené učení
- rozhovory s pamětníky
- vycházky, výlety, smyslové hry
- výpravy za poznáním, přírodovědné expedice, naučné stezky
- prožitkové a kooperativní učení hrou
- simulační hry
- spontánní sociální učení
- učení prostřednictvím tvořivé dramatiky
- využívání aktuálních situací
- řešení problémů
- vytváření prostoru ke spontánní, interaktivní, kooperativní a námětové hře dětí
- využívání přírodního prostředí a materiálů
- badatelsky orientované vyučování
- objevování, pokusy, experimentování
- pozorování
- péče o zahradu

- vyhledávání pozitivních x negativních vlivů v krajině, nalézat řešení
- jazykové chvílky s WATTSENGLISH
- využívání alternativních metod výuky např. netradiční výuka matematiky podle Hejného a metody Mensa NTC Learning – rozvoj nadání a intelektu, nejen nadaných dětí

FILOZOFII našeho programu je ten poznatek, že pro život dítěte má předškolní vzdělávání dalekosáhlý význam, neboť poznatky lékařů, psychologů a pedagogů dokazují, že většina toho, co dítě prožije v prvních letech života a co z podnětů okolního prostředí přijme, je trvalá a že rané zkušenosti, které dítě získává svým životem v rodinném i mimo rodinném prostředí, se v jeho životě- třeba i daleko později- zhodnotí a najdou své uplatnění.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM je koncipován tak, že je pouze nabídkou a ne svazujícím dokumentem. Při jeho tvorbě se vycházelo z těchto dokumentů- Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, aktuální verze a jeho přílohy Konkretizovaných očekávaných výstupů.

Třídní vzdělávací programy tříd jsou dalším rozpracováním školního vzdělávacího programu. Integrované bloky a příslušná témata jsou závazná, z nich pedagogové tvoří podtémata ve svých třídních vzdělávacích programech, a to podle potřeb, specifik třídy, situace, plánovaných společných akcí s druhou třídou, dle aktuálních podmínek, např. počasí atd.

Pedagogové TVP neustále dotváří a doplňují a reagují tak pružně na aktuální změnu stavu ve třídě, zájmy a náladu dětí a tomu přizpůsobují činnosti, formy a metody, kterými naplňují vzdělávací záměry a cíle. Hlavními zásadami je variabilita, vyváženost a prolínání činností, individuální přístup, dostatek času, prostoru, pomůcek, kreativita, nápaditost, nenásilné přechody.

Pedagogové též pracují se stanovenými cíli a záměry. Na základě evaluační činnosti či nových nečekaných situací mohou zařadit cíl, který není součástí daného integrovaného bloku. Vlastní práce probíhá tak, že je zvoleno týdenní podtéma z integrovaného bloku, který je souběžný s ročním obdobím. V Třídním vzdělávacím programu jsou pak rozpracovány formy a metody, kterými jsou plněny dílčí cíle ze vzdělávacích oblastí.

V. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ :

Vzdělávací obsah je hlavním prostředkem vzdělávání dítěte v mateřské škole a je určen tak, aby sloužil k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů.

Vzdělávací obsah je rozpracován do integrovaných bloků. Toto integrované pojetí respektuje přirozenou celistvost osobnosti dítěte i jeho postupné začleňování do životního a sociálního prostředí. Jednotlivé oblasti se vzájemně prolínají, prostupují, ovlivňují a podmiňují a ukazují tak na neustálou přítomnost všech oblastí.

Integrované bloky jsou pouze orientačně časově omezeny a jsou nabídkou pro tvorbu třídních vzdělávacích programů.

Vzdělávací obsah je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

1. Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

2. Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

3. Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

4. Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti sociálně - kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

5. Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Dílčí cíle ze všech těchto oblastí jsou v našem Školním programu rozděleny na integrované bloky:

1. integrovaný blok- *Léto, cos nám přineslo?*
2. integrovaný blok- *Barevný podzim*
3. integrovaný blok- *Zima čaruje*
4. integrovaný blok- *Jaro ťuká na vrátka*

HLAVNÍ CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ:

1. **rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání-** rozvoj fyzický- tělesný rozvoj, zdraví, spokojenost a pohoda; psychický- řeč, radost z učení se novému, prožitkové učení,

podporovat dětskou zvědavost, sociální- snahu hledat v každém to nejlepší, rozvoj schopnosti přemýšlet, rozhodovat se, adaptace na změny, přizpůsobení se jim

2. **osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost-** poznávání hodnot- zdraví, život, životní prostředí, kulturní dědictví, tradice, jazyk; nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, soucítění, solidarita se slabšími, učíme se komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech, příprava na život v multikulturní společnosti
3. **získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí-** poznávání sebe sama, své zájmy, možnosti, potřeby, rozvíjet své sebevědomí, sebedůvěru, akceptovat a tolerovat druhé, nepoužívat fyzickou nebo slovní agresivitu, spolupracovat- zajímat se o dění ve školce

Tyto cíle směřují k utváření základů klíčových kompetencí:

1. **kompetence k učení**
2. **kompetence k řešení problémů**
3. **kompetence komunikativní**
4. **kompetence sociální a personální**
5. **kompetence činnostní a občanské**

Klíčové kompetence prolínají všemi integrovanými bloky, přesto je zaměření v některých měsících výraznější. Učitelka se při hodnocení integrovaného bloku či tématu sama rozhodne, kterou klíčovou kompetenci splnila a na jaké úrovni.

Předpokládá se, že pro dítě předškolního věku mohou být dosažitelné klíčové kompetence v následující úrovni:

KOMPETENCE K UČENÍ

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Úroveň kompetencí, obecně dosažitelná dítětem ukončujícím předškolní vzdělávání, vyjadřuje očekávaný *vzdělávací přínos předškolního vzdělávání*, tedy to, čím může mateřská škola přispět k výbavě dítěte pro celoživotní učení dříve, než dítě zahájí povinné školní vzdělávání. Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a dospět nemůže. To ani není smyslem jejich formulování. Soubor klíčových kompetencí nabízí učitelům poměrně jasnou představu, kam směřovat, oč usilovat. Slouží především *k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření* (na úrovni rámcové, popř. i školní).

VI. EVALUAČNÍ SYSTÉM:

Tabulka č. 1: Evaluace na školní úrovni

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost pedagogů
Podmínky vzdělávání:			
Věcné podmínky	Pozorování	1x ročně	Ředitelka školy
Životospráva	Pozorování	1x ročně	Třídní učitelky
Psychosociální podmínky	Diskuse, pozorování	1x ročně	Ředitelka, učitelky
Organizace	Porady, diskuse	1x ročně	Ředitelka, učitelky
Personální podmínky	Hospitace, monitoring, dokumentace o učitelích	1x ročně	Ředitelka
Spolupráce s rodiči	Rozhovory, dotazník spokojenosti	průběžně 1x ročně	Třídní učitelky
Řízení MŠ	Porady, hospitace, analýza dokumentů MŠ	1x ročně	Ředitelka
Cíle vzdělávání:			
Dlouhodobé	Pozorování, porady	1x ročně	Učitelky
Dílčí	Analýzy příprav, kontroly třídní dokumentace, monitoring	1x ročně	Učitelky
Vzdělávací obsah	Diskuse, porady, analýzy příprav, analýza dokumentů tříd, analýzy produktů, hospitace	1x ročně	Učitelky, ředitelka

Tabulka č. 2: Evaluace na úrovni třídy

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost pedagogů
Týdenní bloky Integrované bloky	Diskuse, porady, analýzy příprav, analýzy produktů, portfolia dětí, hodnotící list	Týdně po každém dokončení bloku	Učitelky
Hodnocení třídy dětí	Pozorování, analýzy příprav, portfolia dětí, kontrola třídní dokumentace, evaluace	2x ročně, průběžně	Třídní učitelky
Hodnocení jednotlivých dětí	Pozorování, analýzy příprav, portfolia dětí, evaluace, záznamový arch – každá třída dle vlastních potřeb	3x ročně, průběžně	Učitelky
Hodnocení sebe sama (sebereflexe)	Rozhovory, analýzy příprav, autoevaluace	1x ročně a dle potřeby	Ředitelka, učitelky

Přílohy:

- 1) Integrované bloky
- 2) Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte
- 3) Cíle a kritéria evaluace- školní a třídní úroveň (podrobněji)
- 4) Evaluace týdenního tématu

V Sulicích- Želivci dne 5. 6. 2018

Mgr. Václava Kunická

ředitelka Mateřské školy Sluníčko, příspěvková organizace

Seznámení zaměstnanců se ŠVP č. j.: 116/2018

	Jméno a příjmení zaměstnance	Podpis zaměstnance
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		